

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 172. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Hétfő, 1928 július hó 30.

Ha Angelescut nem lehet belátásra bírni, a Népszövetség elé megyünk...

— mondotta Gyárfás Elemér a szenátus mai ülésén

Bratianu ígér és fenyegetődzik

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szenátus is megkezdte ma délután a stabilizációs kölcsön feletti vitát, amelynek első és egyetlen szónoka Gyárfás Elemér dr. szenátor volt, aki végre nyomatékos hangon kifejezést adott a magyarság elkészülésének.

Mindjárt beszéde elején rámutat a Magyar Párt álláspontjára, mely szerint az már régóta kéri a stabilizációt, hogy megmeneküljön az ország a kormány rossz politikájától, és annak súlyos gazdasági következményeitől.

— Az ország politikai élete két táborra oszlik, mondotta Gyárfás Elemér nagy figyelemmel hallgatott beszédében. Az egyik része az, amelyet törvénytelen kormánypártnak neveznek, a másik, amely magát a népszerűség pártjának tartja. A két tábor között áthidalhatatlan az ellentét és így az egyetlen komoly ellenzék, amellyel a kormánynak számolnia kell, a kisebbségek. Nos, a trónbeszéd szerint a stabilizáció sikere az ország konszolidálásához fűződik.

Ez az ország pedig nem konszolidálódhat addig, amíg a kisebbségi kérdés nem nyer kielégítő megoldást.

— Nem hagyhatom szó nélkül azt, hogy

Angelescu közoktatásügyi miniszter, aki abszolút nem ért a nevelésügyhöz, s aki minden alkalommal kifejezést ad irántunk tanúsított rosszindulatának, lehetetlenné teszi a kisebbségek életét ebben az országban.

Kár, hogy a kormány ennek az urnak a kárjai közé dobott bennünket, hogy felszeg politikájával tönkretergye legszebb kulturális értékeinket. Ezen segítenie kell a kormánynak, ha továbbra is fenn akarja tartani velünk az összeköttetést.

— Hogy miért tesztek említést erről éppen egy pénzügyi vita alkalmával, ennek is meg van az oka.

A Magyar Párt vezetősége, mintán már minden eszközt kimerített, hogy Angelescu minisztert jobb belátásra bírja, elhatározta, hogy a magyarság iskola terén történt sérelmeit a Népszövetség elé viszi.

Ebben a pillanatban kitört a vihar. Gyárfást a legvadabb megjegyzésekkel akarták elnémítani, de a magyar szenátor tovább folytatta:

— Igen, hangsúlyozom,

nem akarjuk tovább tűrni a közoktatási miniszter garázdálkodását.

Azonban ugyanebben az időben kezdte a kormány a kölcsön és a lej stabilizációja érdekében a tárgyalásokat a különböző külföldi pénzügyintézetekkel. Mi tudjuk nagyon jól, hogy az országnak nagy szüksége van arra, hogy a kormány sikeresen járjon el ebben a kérdésben, mert az ország nem bírja tovább azt a nyomort, amelyben évek óta reménytelenül vergődik. A magyar nemzeti kisebbség ekkor

felre tette saját érdekeit s alárendelte azokat a nagy többség, az állam, az egész ország érdekeinek s nem ment jogos panaszával a Népszövetség elé. Nehogy azt mondják, hogy mi akadályoztuk meg külföldön a kormány sikerét. Mindezeket azért mondom el, hogy a kormány megértse, hogy a magyar nemzeti kisebbség is szíven viseli a nagy közösség érdekeit.

De ennek ellenében elvártuk volna, hogy érdekeinket sértő intézkedésekkel ne mérgezzék el a helyzetet.

Mert mi meg tudnánk élni magával a román néppel, azonban ez a rosszindulatú politika minden igyekeztünket lehetetlenné teszi.

Bratianu válasza Gyárfás Elemérnek

Bratianu Vintila miniszterelnök nem akarta elhalasztani a választ. És talán valamivel bővebben, mint a kamarái beszédében, megindokolta, hogy miért kellett várni eddig a stabilizációval.

— Gyárfásnak nincs igaza, mondja Bratianu Vintila, midőn azt állítja, hogy én minden erőnk erejével a stabilizáció ellen voltam. Én azt akartam, hogy a lehető legkedvezőbb feltételek mellett kössük meg a kölcsönt. Ennek pedig csak egy alapfeltétele volt: az ország politikai és gazdasági konszolidálódottsága. Rendet kellett teremteni a költségvetésben. Rádukálni az állam kiadásait, növelni a jövedelmeket. Fix pontra hozni a lejt, rendezni a külföldi adósságokat. S amennyiben ezt nagyrészt sikerült megcsinálnunk, éppen az ország, a nép által hozott áldozatok árán, ma beszélhetünk komolyan stabilizálásról.

— Gyárfás Elemér helytelenül jár el, midőn egyenlenséget akar teremteni a kormány tagjai között. Angelescu miniszter ellen emelt vádjával.

Gyárfás ne felejtse el, hogy Angelescu a kormány tagja s minden egyes intézkedését a kormány minden egyes tagjával, meg velem közli, s velünk együtt munkálkodva valósítja meg programját.

Itt kár a Népszövetséggel fenyegetőzni. A Népszövetségnek egyéb dolga van. S a Népszövetség maga mondta már önöknek, hogy intézzék el ügyeiket az állam keretein belül, mert az állam van hivatva erre s nem a Népszövetség...

Gyárfás Elemér: Hiszen mi tiszta szívvel óhajtanók, de adják meg jogainkat!

Bratianu miniszterelnök: Én megmondtam ma délelőtt is a kamarában, hogy Románia nem óhajítja a kisebbségi kérdést különválasztani az állam konszolidálásától. Mi a kisebbségi kérdést az állam érdekeivel összhangban akarjuk megoldani. Azt akarjuk, hogy az a bizottság, amely e kérdéssel foglalkozik, ezentúl komolyan lásson neki ennek a munkának. A kisebbségi kérdés a román állam berendezkedési műveletéhez tartozik. Ellenben türethet-

Angelescu miniszter ma sem hagyott fel a magyar iskolák üldözésével s ma is lábbal tiporja legszentebb érdekeinket.

Ha ezután sem veszi figyelembe a kormány jó indulatunkat, melyet az állam magasabb érdekeivel szemben tanúsítunk, akkor vessen ragára, ha mégis kénytelenek leszünk, mint végső fegyver alkalmazásaként, a Népszövetséghez fordulni.

— Zsarolás! Zsarolás! hallatszik minden oldalról.

Ebben a hangulatban fejezte be beszédét Gyárfás Elemér.

len helyzet, hogy a kisebbségek mindig oda-dobják magukat a pártok spekulációjának. — Mint ahogyan türethetetlen, hogy mindig szavazataik mennyiségével spekuláljanak egyik, vagy másik politikai párt érdekeit szolgálva. Imé, ez a mi programunk. S ha csakugyan az ország érdekében akarnak dolgozni, akkor változtatásának eddigi magatartásukon...

Egy hang: S akkor a Brassói Lapok se igazságon az állam ellen!

Bratianu miniszterelnök: Összel komolyan neki látunk ennek a munkának, ha nem a Népligán keresztül keresik azt a „testvériséget”, amelyet olyan gyakran hangoztatnak. — Mert ne felejtsek el, hogy itt, ebben az államban sokkal jobb, hogy ne mondjam, kiváltságos a kisebbségek helyzete a többi utódállamokéhoz hasonlítva...

Gyárfás Elemér: (gúnyosan) Ez igaz!

Bratianu miniszterelnök: Önök nagyon sok hibát követnek el. Éppen Ön, szenátor ur. A mai beszédét hallgatva, megkérdeztem magamtól, vajjon nem Madgearu áll a szószéken, hogy nem-e Madgearu brosúrájának második kiadása? A kölcsönt megcsináljuk. A feltételekről az őszi ülészakon számolok be, ha ugyan nem csináljuk már előbb meg a kölcsönt s így egy újabb rendkívüli ülészakot nem leszünk kénytelenek egybehívni.

~~~~~

Haborura vezetne Ausztria csatlakozása Németországhoz

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Echo de Paris érdekes részleteket közöl Benesnek londoni és berlini utazásairól, melyek Ausztriának Németországhoz való csatlakozásával is összefüggenek. Benes Berlinben a tárgyalások alkalmával megkérdezte kereken Schubert külügyi államtitkárt: Haborút akarnak-e? mert az Anschluss erre vezetne. A lapnak egy londoni diplomata a csatlakozásról ezt mondta: Németországnak az Anschluss-szal közös határa lenne Magyarországgal, Jugoszláviával, Oroszországgal, minek következtében a Brenner-határon a germán és a román ellenségképpen állna szembe egymással.

Kellog és a béke

Kellog mögött a falon egy plakát van, a következő felirát: „Erősebb flottát az Egyesült Államoknak!” és egy térkép a nicaraguai hadszínterről.

A freudizmus egyik alapvető tétele szerint minél nagyobb a kísértés, annál nagyobb tilalmak szükségesek az emberi vágyak fékmentésére. Valahogy így állunk a háboruellenes paktumtervezetekkel, amelyek száma az utóbbi években rohamosan szaporodott. A freudista tételt a világpolitikára alkalmazva úgy találjuk, hogy a háborus veszedelmek növekvése, valószínűsége gyarapodása az elhárító paktumtervezetek tömkelegét termeli ki. Ha az örvényeken táncoló nem is sejti a veszélyt, a diplomaták és politikusok, — akiknek egyéb dolguk sincs, minthogy a veszedelmeket megszimulolják, — tisztában vannak a béke épületének roskatag állapotával és azt mindenféle paktumgerendával igyekeznek alá támasztani.

A háboru előtti militarizmus kedvenc állítása volt, hogy a békének a szuronyok erdején és az ágyuk parkján kell nyugodnia. Mert minél hatalmasabb egy állam, annál kevesebb bátorsága lesz szomszédjainak arra, hogy megtámadja. Ezért az örült fegyverkezés, flottafejlesztés, a hadi hitelek óriási szaporodása. Látjuk, hogy ennek mi lett a vége: a háború! Ma ugyanez történik, csak hogy egészen más formában. A technika haladása új irányt szabott a háborus készülődéseknek, ma nem a bajonett és a löfegyver, az ágyú és a géppuska a legfontosabb, hanem a gáz, a repülőgép, a bomba, így hát a háborus készülődés erre a tőrre terelődött. Mi, laikusok, nem tudhatjuk, nem is sejtjük, hogy az egyes országok kémiai laboratóriumaiiban micsoda borzalmas gázok titkát őrzik. Mi csak azt halljuk, hogy Amerikának vannak mérges gázai, amelyek nemcsak egész városokat, de egész országokat képesek elpusztítani, lakosságukat kiirtani, sőt, azt is hallottuk már, hogy egy bizonyos mérges gáz a pusztítás oly méreteit képes kifejteni, hogy az egész világot is tönkretetheti. A kilátások, — mint látható, — igen biztatóak, a jövő háborúja olyan katasztrófának készül, amely ellen senki sem tud védekezni, vajudik számunkra az utolsó ítélet, amelynek rettenetességeit sejtjük ugyan, — csak jövőtelének idejét nem tudjuk.

A vegyészeket nem zavarja munkájában a háboruellenes paktumok egyre gyakoribb feltűnése. Kellog paktumtervezete sem készített egyetlen kémikust arra, hogy lombikjait a földrevágja, a mérges gázokat megsemmisítse és kísérleti helyiségeit bezárja. Mert a Kellog-paktum alapjában véve nem más, mint változott formája mindama kísérleteknek, amelyek

Génuia óta történnék. Kellog olyan javaslatot kíván az államokkal elfogadtatni, amelyek szerint a háborút törvényen kívül helyezik tehát unapótyosan megbélyezik.

És ezután? Ez minden? kérdezheti a támaszkodó újságolvasó: Mit ér az ünnepélyes nyilatkozat, ha azt a paktumon kívül álló nem respektálja, mit ér a háboru száműzetése, ha

Borzalmas rablógyilkosság történt Kovásznán

etlen tettesek meggyilkolták és kirabolták a falu egyik legelső gazdáját

Kovászna. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szombatra virradó éjjel Kovászna községben borzalmas gyilkosság történt.

Ismeretlen tettesek betörték idősebb Rákosi József gazdálkodó lakására, s a napi munka fáradsága után mély álomban fekvő embert bestialis módon meggyilkolták.

A véres bűntény csak a reggeli órákban derült ki s híre futótüzként járta be nemcsak Kovászna községet, hanem az egész környéket.

Az illetékes csendőrség nyomban bevezette a nyomozást a titokzatos tettesek leplezésére, a vizsgálat azonban eddig még nem hozott eredményeket. Rákosi József a falu egyik legszorgalmasabb és legbeesületesebb

megmarad a lehetősége annak, hogy bárki más háborút kezdhessen. A paktumtervezet ugyan is megfelelnek a legfontosabbakról: a háborus eshetőségek teljes kiküszöböléséről, nem gondolt arra, mitévők legyenek a paktum aláírói, ha valamelyik állam mégis csak kedvet kapna a háborura és az egyik paktumaláíró megtámadná. Minderről nincs szó a tervezetben, ami az amerikai külpolitika doktríné volt mutatja.

Kellogot csak egy mentesíti. Valahol valakinek csak kell kezdeni. Igen ám, tíz év óta más sem történik, csak az, hogy valaki felvet egy gondolatot, amely azután a diplomáciai labirintusokban megakad, vagy elveszti eredeti formáját és tartalmát, vagy teljesen elszikkad valamelyik külügyminiszter szobájában. Hogy a béke megmentésének és biztosításának gondolata mindezek ellenére újból és újból felmerül, a béke veszélyeztettségére enged következtetni és egyes, mindenesetre jóhiszemű politikusok őszinte törekvéseire. — Csakhogy az őszinte és lelkes akaratot kijátsszák, elgáncsolják a lokális érdekek. Kellog háboruellenes paktumot ajánl, amikor az Egyesült Államok csapatai a kényszerített Nicaragua mellén térdelnek, Franciaország a legkomolyabb arccal foglalkozik a tervezettel, mialatt Középeurópát Itália ellen egységes fronttá kovácsolja. Anglia a szabadságot hirdeti, közben folytatja Egyiptomot és csapatait küld Kinába.

Kellog ajánlata kudarcra van kárhozthatva, még akkor is, ha néhány ország aláírja. Ezt a kudarcot a béke minden igaz barátja sajnálhatja.

polgára volt, aki mindenben előljárt és ahol kellett a közért tenni valamit, ott is a legáldozatkészebb polgárok közé tartozott. Ő emeltette saját költségén a református temetőben elhelyezett hősök emlékoszlopát is.

Az egész faluban mindenki csak becsülte, haragosa senki sem volt, s így a bevezetett nyomozás nem talált kiinduló pontot.

Valószínűnek látszik, hogy a rémes gyilkosságot rablók követték el, amit igazol az a tény is, hogy reggel az áldozat lakását egészen felforgatva találták.

Rákosi József hozzátartozói iránt az egész vidéken nagy és őszinte részvét nyilatkozik meg.

Kereskedelmi konkurrencia miniszteri segédlettel

Hogyan ölnek meg regáti gyárak érdekében erdélyi vállalatokat?

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Erdélyben két nagy pezsgőgyár van: a Palugyai és az Andrányi-féle. Mindkettő aradi telepekkel dolgozik. Románia területén négy gyár: a regáti Capsa, Clico, Mott és Rhein gyárak. E két utóbbit a legeslegmagasabb köröknek is jelentős érdekességei vannak.

Mindeztől a pezsgő utáni luxus és termelési adót utólag fizették, mégpedig az eladási árba való felvétel útján. Ez az eljárás természetesen is volt, mert hiszen a pezsgő eladása, mely ma amúgy is gyenge lábon áll, nagyon labilis kilátásokkal kecsegtet. Már most egy előre való befektetés olyan megtérülést jelentene a gyáraknak, melyet el sem bírnának.

Eppen ez okból szinte megdöbbentőleg hatott egy a legutóbbi napokban Aradra érkezett miniszteri rendelet.

Ez a rendelet nem jelent sem többet, sem kevesebbet, minthogy a luxus és termelési adót, üvegenként cca 37 lejt az erdélyi gyáraknak előre kell fizetni.

Hogy mit jelent ez a tőke-investáció a bizományi rendszerrel dolgozó erdélyi pezsgőgyáraknak, azt mondanunk sem kell. A már így is jelentékeny deficitet dolgozó gyárak menthetetlenül összeroppannak a miniszteri rendelet következtében.

Ezt a miniszteri rendeletet egészen bizonyosan a „kitűnő összeköttetésekkel” rendelkező Mott és Rhein gyárak eszközölték ki. Nem merjük hinni sem, hogy a legfelsőbb érdekelttség tudna az illegális konkurrenciáról, de mivel országszerte közzismert tény, hogy magas személyiségek vannak érdekelve a vállalkozásban, mindenki készséggel sietett engedelmessé válni a konszern jó összeköttetésekkel rendelkező direktorainak.

★

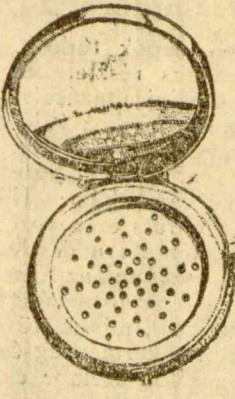
A dolog egyébként hétköznapi. De mivel, egyre gyakrabban ismétlődik meg, egyre veszedelmesebbé válik.

„A jó összeköttetésekkel” rendelkező regáti érdekeltségek kivégezték ismét két erdélyi vállalatot.

Talán pillanatnyi, jogtalan előnyöket szerezve az államunk segítésével, de észrevétlenül is (?) olyan kárt okoz az ország gazdasági életén, melyen keresztül nem is olyan lassan, mint amilyen biztosan elvérzik az ország.

B.

— Két öngyilkosság Hunyadmegyében. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: Muresan Joan kudzsiri lakos július 18-ról 19-ére virradó éjszaka lakásán felfelülte magát. Tettének oka állítólag szerelmi bánat. A temetésre a hatóság az engedélyt megadta. Július 19-ről 20-ára virradó éjszaka Stoica Stanovici 36 éves bózsi lakos a falu „Verdeana” nevezetű erdejében felakasztotta magát. Tettének okát eddig nem tudták megállapítani.

"MONTRAL"

ELEGANS PUDERORA PRAKTIKUS

Szenzációs PARISI találmány!

Minden hölgy nélkülözhetetlen
toilett cikke

KAPHATÓ MINDEN SZAKUZLETBEN

A rendőrfőnök és a farkaskutyája,

vagy magyarázat arról, hogy miért csúszott ki a talaj a máramarosi liberálisok lába alól

Máramarossziget és Szatmár között a gyorsvonaton. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hosszmező után dühörögve rohan át a gyorsvonat a Tiszán s két órán át fut cseh területen. Az egyes állomásokon nincs le- és felszállás, szinte unalmassá válik az utazás és jól esik, ha az ember néhány szót válthat utitársával. Ketten ülünk a fülkében. Utitársam egy, az ottani viszonyokat jól ismerő máramarosi uriember. Sok mindenről esik szó közöttünk, politikáról, közgazdaságról, a teljesen lezúllott máramarosi gazdasági viszonyokról. Érdekes és jellegzetes képét festi meg utitársam a mai Máramarosnak, ennek az ország testéből szinte lenyesett országrésznek a mai helyzetéről. Beszélünk általánosságban, majd diskurálunk részletekről, apró intimításokról, amelyek első pillanatra csekélységeknek látszanak, de ha mélyebben boncoljuk őket, főbenjárókká válnak s a leghűbb képét adják annak, hogy mi is tulajdonképpen a mai Máramaros helyzete, hogyan és milyen eszközökkel dirigálják ma ezt a vármegyét.

És érdekes, hogy minél jobban elröpit benünket a vonat, annál inkább megoldódik utitársam nyelve. Ő maga meg is indokolja:

— Hígyje meg Szerkesztő ur olyan jól esik az embernek kipanaszkodnia magát. De otthon ezt nem lehet. A máramarosi, elsősorban a máramarosszigeti viszonyokkal nem ismerős az ország közvéleménye, mert bizony vajmi kevés jut napvilágra azokból a lokális kilengésekből, amelyek Máramarosban szinte napirinden vannak s amelyek azt igazolják, hogy a törvényisztelet éppen azok előtt ismeretlen fogalom, akiknek azt nemcsak a legjobban meg kellene tartaniok, de másokkal is meg kellene tartatniok.

— És mindez azért van, mert a hatalom exponensei olyan emberekkel vétetik körül magukat, akiknek nincs érzésük a törvény iránt, akiknek nincsen semmi veszteni valójuk, akik nagyon jól tudják, hogy a liberálisok távozása után nemcsak állásukban, de Máramarosban is aligha lesz maradásuk. Ezek a kiskirályok valóságos tyrannusok módjára uralkodnak ma Máramarosszigeten s teszik az általuk reprezentált hatalmat gyűlöltté.

A rendőrfőnök kutyája a strandon

Konkrétumokat kérek s erre utitársam elmeséli azt a felette felháborító hivatalos hatalommal való visszaélést, amelynek elkövetése Repca Constantin rendőrfőnök nevéhez fűződik.

Máramarosszigeten az idén egy tiztagu társaság koncessziót kért és kapott a város strandfürdő építésére. A Tisza partján erre a célra az agrárbizottság által kihalasított területen épült fel a szigeti strand, köröskörül bekerítve, öltözőkkel, torna- és játékszerekkel felszerelve. A strandokon mindenütt a világon szokásos figyelmeztető táblák tömkelegében természetesen itt is szembeötlők az obligát figyelmeztetés:

— Kutyákat a strandra behozni, rendőrileg tilos!

Rendőrileg tilos, ami — mint kiderült — Máramarosszigeten annyit jelent, hogy egyedül a rendőrfőnök kutyája képez kivételt s aki a „Roll” nevű kedvenc farkaskutyát ebben megakadályozná, annak Repca rendőrfőnökkel gyűlik meg a baja.

Történt pedig, hogy egy meleg délutánon a rendőrfőnök felesége fürödni ment a strandra. Magával vitte farkaskutyáját is. A strand kapujában a jegyellenőrző fiu udvariassan figyelmeztette őnagyságát, hogy kutyát nem szabad bevinni a strandra.

A figyelmeztetés természetesen süket fülekre talált, mire a bejáraton belül a strandnak éppen ott tartózkodó igazgatója megpróbálta kettévágni a gordiuszi csomót:

— Nagyságos asszonyom — szól a rendőrfőnöknek, — ha már behozta a kutyáját, engedje meg, hogy megkössöm.

— Még csak az kellene, hogy hozzá közelítsen, — felelt fenyegetőleg a rendőrfőnöknek — biztosan összeharapná.

— De hiszen ha olyan hamis — fűzte tovább a strandigazgató — hogyan engedjük meg, hogy itt, ahol annyi a gyermek, szabadon kóboroljon a kutya.

Ugy látszik, hogy ez az érv hatott, mert a rendőrfőnöknek végre beleegyezett abba, hogy a kutyát bezárják az egyik kabinba. Szerencsére nem voltak tulsokan a strandon, s így „Roll” őfelségének még jutott egy külön kabin.

Ezzel azonban még korántsem volt befejezve az affér. Elvégre nem azért sütkérezik

Repca Constantin rendőrfőnök a mai hatalom legközvetlenebb árnyékában, hogy meg ne torolja a kedvenc farkaskutyáján esett sérelmet.

Elégtétel a kutyán esett sérclemért

A rendőrfőnöknek megfürdött, hazament s alig egy félóra múlva egy rendőr jelent meg a strandon:

— Repca főnök ur elrendeli, hogy az a fiu, aki a strandon a kapunál áll, azonnal jöjjön a rendőrségre.

Szegény fiu alaposan megszeppent, érezte, hogy mi vár rá a rendőrségen. Szaladt azonnal a strandigazgatóhoz s elmondta a rendőri parancsot. Az igazgató kisietett a rendőrhöz s közölte vele, hogy a fiu nem hagyhatja el szolgálati helyét, ellenben ő maga majd be fog menni a rendőrségre. A rendőr erre el is távozott.

A strandon természetesen azonnal elterjedt a botrány híre s mindenki a felháborodás hangján nyilatkozott a rendőrfőnök eljárásáról. Pedig még csak ezután következett a java.

Egy óra múlva visszajött a rendőr s értesítette a strand igazgatóját, hogy a főnök ur ragaszkodik ahhoz, hogy a fiu azonnal álljon elő.

Szerencsére éppen a közelben tartózkodott egy, a prefektushoz igen közelálló vármegyei főtisztviselő, aki odalépett a rendőrhöz s a legkategorikusabban kijelentette:

— Mondja meg a rendőrfőnöknek, hogy

Az Unió elismerte az új kínai nacionalista kormányt, s ezzel ellentétbe került Japánnal és fájdalmas meglepetéseket okozott Angliának

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kínai-japán konfliktus körüli zűrzavarban nagy meglepetést okozott az a hír, hogy az Unió elismerte a dél-kínai nacionalista kormányt. Az Unió magatartása különösen Japánban keltett kinos feltűnést, mert a japán-kínai viszony éppen most fordult válságosra s így a japán kormány jogosan láthat az elismerés tényében japánellenes tendenciát.

De meglepetést okozott a hír Angliában is. Anglia és az Unió már régebben féltékenykedve figyelte a japánok kínai terjeszkedését, mégis tartózkodtak az állásfoglalástól mert a japán betörés tulaj-

donképpen a bolsevizmus letörésére irányult. Az Unió ugyilátszik megragadta az első kínálkozó alkalmat s neheztelésének világosan kifejezést adott azzal, hogy a nacionalista kínai kormányt, amely — legalább színleg — ellentétben van a kommunistákkal, sietett elismerni. Angliának az fáj, hogy az Unió külön határozta el magát erre s nem vele egyetértésben. A kínai helyzet ugyanis annyira zavaros, hogy Anglia jónak látja várni az elismeréssel mindaddig, amíg az új kínai kormány helyzete megerősödik s bebizonyítja, hogy nem hoz kellemetlen meglepetéseket.

én megtiltottam a fiu előállítását. S ha ezt ellenszegülésnek veszi, járjon el ellenem, mert ez a fiu nem hibás, csak a kötelességét teljesítette. S ha még egyszer ide meri hozni a kutyáját, én fogom agyonütni.

Ezzel vége volt mindennek, de csak másnapig. Másnap a rendőrfőnök magához hívatta a strand igazgatóját s a legdurvább modorban — olyan tónusban, ahogyan csak a betörőkkel és hasonló rovtmultuakkal szokás társalogni, — leszidta. Szegény kisebbségi ember mit tehetett egyebet, — megköszönte a leckét s megígérte, hogy nem lesz többé udvariatlan a főnök ur kedves kutyájával szemben.

Máramaros sóvárogva várja a liberálisok távozását

Közeledünk Halmihoz, ahol ismét élénkebb lesz a forgalom. Utitársam siet is befejezni mondókáját.

— Látja, Szerkesztő Ur, ilyen és hasonló jelenségek azok, amelyek Máramarosban teljesen népszerűtlenné tették a liberálisokat. — Mindenki tisztában van azzal, hogy Repca Constantin csak azért rendőrfőnök Szigeten, mert Mihályi prefektusnak a legbizalmasabb embere. Már pedig lehet-e a lakosság megelégedett a hatalom olyan reprezentánsával, aki ilyen emberekkel véteti magát körül. Sóvárog is egész Máramaros a liberálisok távozása után.

Véget ért a cseh peage-vonal s utitársam, aki oly bőbeszédű volt, egyszerer néma lett. Megérttem. Ismét honi területen vagyunk s jobb nem beszélni. Még meg találják hallani Máramarosban. S akkor aztán jaj neki. Mert a máramarosi liberálisok nem szeretik a kritikát.

(sz. g.)

CSUNYA TEST A STRANDON

Írta: Márai Sándor

A földön fekszik, ami adta, s ami be fogja egyszer fogadni. A nap sütne rá, de elhúzódik előle, mint a táncosnő a reflektor elől, ha nem biztos a mozdulatában. Három négy év előtt talán még védekezhetett. Sportolt, keveset evett, hosszú utakat gyalogolt, s mindenekelőtt nem ment ki a strandra. A szabót sokáig kereste, s mikor megtalálta — minden szabóban van valami magasztos, mert a tunyaság korrekora s az illúziók kézművese a földön — rögtön bizalmas viszonyba keveredett vele, megmutatta neki a kistia arcképét s ha jó viccet talált, a képeslapokban, kivágta és eltette neki. Időnkint telefonált, szóba állt vele, ha találkoztak az utcán s elég pontosan fizette a részleteket. Hite, amit a szabóba vetett, egyenes arányban csökkent teste dagadásával. Azon a napon, mikor a szabó próba közben először vont idegesen vállat s egy könnyű mozdulattal, amit csak szabók tudnak, jelezte a másodszabásznak, hogy a természet erősebb, mint a művészt s az anyag durva hatalmai ellen finom kezével küzdeni többet nem tud: azon a napon sápadt volt és nem aludt. Lassan, fokozatosan omlott össze 110 kilónak. Voltak közben pillanatai, mikor fellázadt. Perelt a szakácsnővel, a pincérrel, perelt Istennel és az ördöggel. A félhomályos hálósobában megállt a tükrök előtt s óvatosan, hanyagon megnézte magát. Künn az utcán parázsló napsütésben vékony, keszeg emberek siettek, a vendéglők térraszán hatvan kilós élőlények vigan gyurtak a gyomrukba rostélyosokat, mindenki azt tehette, amit akart s a kegyencek, a természet kegyencei formásak és szépek maradtak. Ő hizott és romlott akkor is, ha sétált. Tornagyakorlatok után felvett két dekát. Mint a hőember, ha láthatatlan hó hull reá, úgy dagadt az életben, apatikusan és komoran. Ejjel álmában elváltozott az arca. Egyik nap a tokáját vette észre, másnap ökvérnek találta már a füleit. Az ujjai szinte önállóan bztak, függetlenül a testétől, tiz izmos, virgonc, szépen gyarapodó csecsemő. Külön meghízott a talpa. Néha sirt, néha dacos dühvel beült a vendéglőbe s megesinálta az ellenkabalát, végigette az étlapot s tesztá után külön rendelt még egy adag habot. Egyszer nyolc napig csak salátán élt, a fülei zugni kezdtek, hallása gyengült, egészen légies gondolatai voltak. Schoppenhauert olvasta találomra fekete után. Csakugyan lefogott: ő maga, függetlenül a kövérségtől, a lényege fogyott le, de a kövérség rajta maradt, zsirhurkák lógtak sovány és becsott arcába. Akkor ijedten visszahízott, kötött egy előnytelen életbiztosítást és csendesen és szuszogva

belemarult csunyasága öntudatába, mint a görög filozófikusok a halál gondolatába.

Most itt fekszik a strandon, valami olyan szégyenlősséggel, ami már az általánosságához hasonlít. Asszonyok kérdezik így: „Most mit gondol rólam?” — ahogy ő kérdezi a világtól. Nem titkol semmit. A szépek és formásak halkabban beszélnek, ha elmennek mellette. Ő már ismeri ezt a nézést, mikor valaki nem néz reá. A mosolyában van valami csengő. Ha nagyon szép nőt lát, szigoruan néz át fölötté. Az aszkéta szigorúságával, aki tudja, hogy nem érdemes mást gyakorolni, mint a lemondást. A föld, ami adta, s ami be fogja egyszer fogadni, helyet ad neki, mély öblöt, ami első jelképe a sirnak. Mintha gyakorolná a föld a sírgödört, amit készít számára. Főpróba a földből: ez van a mosolyában Mi történt? A világharmonia szinkopája ő, amit beintonált egy ügyetlen karmester. Szükség van reá, de zavarja sokak fülét.

Minden szeretetemet az övé. Mit tudom én, mit terveznek ellenem? S mit tudod te, Szépség, hátha nem is törekény porcellán vagy, nemes munka a formák műhelyéből, hanem elfújható marhahólyag? Nincs bizonytalanabb formája az életnek, mint a Szépség, ami sohasem állapot, mindig csak egy homályos érzés üzenete.

A csunya test lassan megfordul a strandon. Ő tudja, hogy Isten nem vette még le róla teljesen a kezét. Az elébb is rámosolyogott egy ember. Egy 120 kilós.

S lassan közelebb húzódtak egymáshoz a homoktan.

Feltétlenül jövedelmező

és biztos vállalkozáshoz
tőkepenzesek keresletnek.

Résztvevők Lei 200.000 től 2 millióig.
Személyes közreműködés lehetséges.
Ajánlkozók „Jó üzlet” jellegre a kiadóra

7274

Augusztus 30-án kezdődik az európai kisebbségek idei kongresszusa

(A Brassói Lapok bécsi szerkesztőségétől.) Az európai nemzeti kisebbségi kongresszusok választmánya az ez évi konferenciát augusztus 30-ára hívta össze Genfben. A tanácskozások három napig fognak tartani és politikai jellegük sokkal erősebb lesz, mint az előzőké.

Az elnökség napirendre tűzi a kisebbségi mozgalom és a Népszövetség magatartása közötti nagy ellentétet. A választmány új statumokat dolgozott ki, melyeket egy szűkebb körű bizottság augusztusban Berlinben előzetes tárgyalás alá vesz és megállapítja a javaslatok végleges szövegét. A tavaly kilépett németországi lengyel, dán és lausitzi szerb kisebbségek az idén újból megjelennek a kongresszuson és így az európai kisebbségi mozgalom egysége helyreállítottak tekinthető.

Új kisebbségi csoportok felvételét illetően az új szabályzat kimondja, hogy valamely kisebbség egy része is felvételt nyerhet, ha igazolja, hogy önálló és állandó kollektív kultúrával rendelkezik.

Diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel néznek az idei kisebbségi kongresszus elé, mivel szóba kerül a Népszövetség titkárságának különös magatartása a kisebbségi szekció új vezetőjének kiválasztása körül. Sir Eric Drummond, a Népszövetség főtitkára a kisebbségi kongresszusok elnökségének ismételt tiltakozása ellenére nem semleges és pártatlan egyént állított a kisebbségi szekció élére, hanem a kisebbségi jogokkal szemben tagadó álláspontot elfoglaló és a katalán kisebbséget elnyomó spanyol kormány jelöltjét hívta meg a kisebbségi szekció élére, amely ilyen körülmények között nem végezhet produktív munkát és ennek következtében a Népszövetség elveszti Európában 40 milliónyi kisebbségének bizalmát és támogatását.

A kisebbségi kongresszus ezt a sérelmes intézkedést behatóan tárgyalni fogja és előreláthatólag memorandumot intéz a Népszövetség tanácsához Sir Eric Drummond főtitkár intézkedésének megmáskítása érdekében.

Blénessy tábornok civilben, San-George gróf, a polgármester, a fekete József a lepedőn

s egyéb zsánerképek az álmodó Gyergyószentmiklósról

Gyergyószentmiklós, július 27.

Nem valószínű, egyáltalában nem valószínű, hogy a mai nagy nyomorúságban volna Erdélynek olyan része, ahol ne álmodnának az emberek. Vannak, akik a jövő felől képzelegnek, legtöbb esetben a múltba álmodják magukat vissza a az elrepült évekről olyan ragyogó, csodálatos, kábitó képek festenek, hogy még az is megrészegül tőle, aki pendelyt hordott másfél évtizeddel ezelőtt, s azt hiteti, így folyt az élet, mióta a világ.

Legtöbbet, legbolondabbat, legfantasztikusabbat azonban Gyergyóban álmodnak az ember fia. Tegnap este például a Szilágyi kávéházban vidéki urak elmesélték nekem, milyen sors volt a béke-években Gyergyóban. Megjegyzem, csupa komoly, szavahihető férfiú, egy még éppen litterátus ember, aki balkézről történelemmel is foglalkozik s így szavaira úgy kellene támaszkodnunk, mint kutforrásra.

— Kérlek, — akár hiszed, akár nem, itt valaha az utcán folyt a pezsgő. Most még nappal is alig lehet teremtetni lelket látni az utcán, békében azonban csak este kezdődött az igazi élet. Három négy cigánybanda volt a városban, majd felvette őket a pénz. Ez volt az ország leggazdagabb megyéje, ha el akartál ajándékozni vagy egy pengőt, hirdetni kellett szegény ember után.

Az irodalmi férfiu egyszerre benne van az elképzelésben:

— A kereskedők már csaknem kitérték a táblát, hogy „megtelt”, nem kell több vevő. Mikor egy paraszt bejött, hogy gubát vásároljon, alig akarták kiszolgálni.

— Aztán jól nézze meg, melyiket akarja... mert én le nem veszem magának ingyen!

Egy kisajátított földbirtokos veszi át a szót:

— Nálunk például van egy bizonyos Móza, a fűszeres. Az reggel ledőlt a szőlőre s odaszólt a gyereknek:

Addig fel ne költö, míg vagy tizen-tizenketten nem állanak sorba!

— Ha aztán bejött valaki és kért kettőért törött borsot, kikergette az üzletből és aludt tovább. Az inas meg hajtotta az orráról a legyeket. Becsaszamra mondom!...

★

Persze, veszedelmes dolog az ilyen álmodás, mert mennél ragyogóbb a múlt víziója, annál elviselhetlenebbek a jelen gyötrelmei. De segíteni nem lehet a dolgon.

Tegnap este például megjelent Gyergyószentmiklóson Baker József, a fekete szörnyeteg, Persze, nem személyesen, csak a lepedőn. A mozi, pedig rendes körülmények között tántorgani szokott az üres-

ségtől, szinte zsúfolásig megtelt, a mulat istennő tiszteletére. A karzatán két polgárcaféld közé került: egy ügyvéd és egy nagybirtokos, a megfelelő mamákkal és négy-négy kuncogó hajadonnal. Az ilyen családi állapot természetesen konzervatív polgári erkölcsökre kötelezi az apákat, de azért, minden tülkös nélkül szólnak, az én ügyvédeknek és birtokosoknak majd kiesett a szeme az úrból, amikor a Baker a Folide Bergeré lenge és meztelen helyeinek kísértetében megjelent a vásznon és szinte lázas vágyakozással vihogták egymásnak véledéseiket.

— Te, nédd a, milyen szép gebele van ennek a Józsefnek!

Isten a tanum, hogy nem vagyok elfogult, hanem az egész világpszichizist fölényesen megmosolyogva alkotom meg véleményemet, amikor megállapítom, hogy egyáltalában nincs szép gebele a Józsefnek. Egy rücskösarcu, félmolett és közepesen táncoló hölgy az illető, aki állandóan röhög, szemel betegesen kitágulva csillognak az atropintól, a világvárosokban összehittközések provokál a társadalmi szélsőségek között, férjhez ment egy francia selyemfiúhoz s ezért kap 500 ezer lej esti fellépti díjat. Ugyanannyit, amennyi elegendő volna a csiki gimnáziumnak egy egész esztendőre.

De a két négy gyermekes családapát az álmodó városban elragadja a délibáb és egyre izgatottabban vizionálnak a hátam mögött:

— De nemcsak a gebele, hanem a nédd a lábaszárát... Te József, József, ha hozhatnánk belőled vagy tíz darabot Gyergyóba!

— Aztán mit kerdenél vele? Az még csak oda sem néz olyan kopasz fiskálisnak, mint te vagy... Ha szólnál hozzá, azt mutatná neked, amit a padhoz ver a cigányról!

Fogalmam sincs róla, mit ver padhoz a cigányról, de az ügyvéd felhorkan a sértésre és éles hangon vág vissza a birtokosnak:

— Hat ökr vagy te ehhez barátom! Tudod is te, mi kell az asszonynak!... Eöször is meghinnám uszonára és a fűzfa himporát szórnam a teájába. Ez csak nőszemélyekre van hatással. Ha pedig nem használna, megreszelném a labodafü gumóját s megétném vele. Ha megtetszik egy fehérepp, csak ezt vedd igénybe. Ugy járja tőle a rezgőt, hogy a már csudal Bizony isten, lehozatok belőlük vagy egy darabot...

Közben megjelenik a vásznon egy táncos is, sámrá fésült, agyonnyalt férfiutánzat, akinek képi-ről csak úgy ordít a dementia. Külön hajol a két mama, összeborul a nyolc leányfej és izzik a két gyergyói polgár. A gebel után sorbakövetkeznek a Baker többi részei, s egész komoly formában tárgyalják a párisi utiköltés kérdését. A Folide Bergeré megfogta a gyergyói mozi karzatát, mely fantáziában már vasuti jegyet fizet az összes nigger szörnyetegnek és agyonmázolt, póklábu Thirl-girlöknek, sőt hájtás eped a nyári forróságban, olyanokat mered a vásznonra, hogy szinte félni kell, átszurja pillantásaival, a képzeletében már fekete Józsefakkal népesíti be a sáros gyergyói piacot, ahol egyszeriben nagy forgalmi cikké válna a labodafü gumója.

Szegény város, elég neki egy olajbarna majom, hogy kivetkezzen önmagából és elkezdjen álmodni. Amiből aztán ilyen ostoba dolog kerekedik.

★

S idetartozik még az is, hogy mindenki sir a nagy nyomorúság miatt, az árverések nap-nap után követik egymást, a dob már majdnem mindent elszedett, de azért alig akad valaki, aki ennek az új helyzetnek a következményeit tudomásul akarja venni.

Itt van például a Blénessy generalissimus esete. Kikérem magamnak, soha életemben nem rokonszenveztem a militarizmussal.

Abszolúte nem vagyok elragadtatva, ha például egy tábornoknak találkoznai méltóztatik valam.

Határozott és kiirthatatlan előítéleteim v annak a miliciával szemben. Nem akarok többé katonát látni.

De a Blénessy generális urral egészen más az eset. Nem vonhatok meg tőle bizonyos csodálatos és rokonszenvet. Nem azért, mert mint az osztrák-magyar armádia műszaki főparancsnoka finom vezetékekkel járult hozzá ahhoz, hogy százezer orosz eltevédjén a Mazuri mocsarakban, vagy hogy az atyuska két hadosztályt rásétáljon a premisli halálmezőkre. Még az sem imponál, hogy az excellens Ferenc József bizalmasa volt. En például nem voltam neki bizalmasa. Ki bizalmasa volt, ki nem.

En egyszerűen csak azt csudálom, hogy Blénessy, aki egészen komoly kegyelmes ur volt, a monarchia haderejének Frigyes főherceg és Hötzendorf Conrád után talán a legmagasabb rangú főtitkár hazajön ide Gyergyóba, fölül a félparaszti ruhák, kopottan és kigombolt inggel járkal az utcákon, elmegy egy fatormelőlőz raktárfelügyelőnek, maga hagyatja a tűzrevalót és negyedkiló lapockát vásárol a hentesnél. S fölöttébb tetszik az is, hogy öreg korára viszatantult magyarul, német akcentussal ejti a székely dialektust, s hogy rokona Blénessynek, a rablóvezérnek. Szóval levonta az összes konzervatívákat, tudomásul vette, hogy elvesztette a háborút, s esze ágában sincs arról az időről álmodozni, amikor még úgy tologatta ide-oda a katonai testeket, mint most az öl-fákat. Minden panaszkodó szó nélkül, szerény kispolgár lett belőle, aféle cugszúr a civiliek hadseregében, fa-csász egy gyergyói kereskedőnél.

Hallatlanul tiszteletreméltó dolognak tartom ezt az esetet. En magam képtelen lennék rá. A gyergyói urak javarésze azonban mélyen lenéz Blénessyt, szinte megvetik, mert dolgozni merészel. Titokban büszkék ugyan arra, hogy egy székely parasztiúny nyíra felvitte, de azért ilyeneket mondanak:

— Kérem, a kegyelmes ur... nekem ugyan tisztelet barátom... de azért ezt még sem kellene!

— Tessék elhinni, Blénessy excellenciás ur (az én kedves barátom) elvetette egy kicsit a szulyot...

Semmiféle rokonszenvet sem szül az, hogy a generális kilépett a főparancsnoki dícsfényből és pályát mert keresni. Legjobban azt szeretnék, ha a tábornok illuziókban élne és hadijelentéseket írna. Például ilyenformán:

— A lombergi Wesselényi-kollegium még a künkben van. Ezzel szemben áll a belgrádi Majláti gimn. bevétel. A parlament fronton minden esedős, csak a holnap megnyitón lesz morgás, amikor kitűnő honatyánk egy udvariassági bombát fog felrobbantani, s ezzel kiszurja a — saját szemünket!

★

Még csupán néhány szót a San-George grófról. En öt évvel ezelőtt ismertem meg, amikor először jártam lennt Gyergyóban és bebizonyítottam, hogy Spatar prefektus rémuralma alatt három embert agyonverték a rendőrség pincéjében. Egy délután nyílik a szerkesztőség ajtaja és beállt a kedves San-George gróf, egy hosszuszakállu, véneckeke arisztokrata. Csak azért jött, hogy figyelmeztessen, ne menjek méggyeszer Gyergyóba, mert a prefektus engem személt ki negyediknek. Agyonverték van az.

Megköszöntem a jótanácsot, s szépen lettem otthon magamnak. Ilyenképpen megmenekültem a kivégzéstől, Spatart előléptették, az inkvizíció pécét befalaztatták (most két hónapja) s ezzel rendőv jött minden.

De nem is erről akarok beszélni, hanem a San-George grófról. Tudni kell azt, hogy öt eredetileg Szentgyörgyi grófnak hívják. Torockói gróf Szentgyörgyi István. Illetve annak hínák, ha egyik én néhány századvéval ezelőtt bele nem keveredik a Székely Mózes-féle összeesküvésbe és nem kényeszkül kimenekülni Moldvába. Dehát kényszerűk, a Szentgyörgyiek elrománosodtak, lett belőlük San-George, akiket a családi emlékeken kívül semmi sem fűzött többet Székelyországhoz.

Mikor bekövetkezett az impériumváltás, az öreg rácszmélt a néhai kapcsolatokra és le-lelőgött Gyergyóba, ahol tekintélyes családi vonatkozásokat sikerült kifürkésznie. Idefelé nagy keletje van még a származási előkelőségeknek, de azért San-George-ot nem fogadták nagy respektussal. Az volt az általános vélemény róla, hogy csak egy aféle moldvai gróf.

Erre aztán megharagudott az öreg, s egy eltörtöki napon felutazott Bukarestbe, ahonnan szombaton mint gyergyószentmiklósi polgármester tért vissza. Meg akarta mutatni, hogy ő nem csupán moldvai gróf, hanem egyben, — ha akarja — behatalmasság is. S mint primár, elkezdett parancsolni. Kinek adott, kinek nem adott. Teljesen téves, szeszély szerint. Csakhogy lássák, ki ő.

Harmadnapra pedig odadobta a polgármesteriséget és úgy visszautazott a Kárpátokon túla, hogy azóta se híre, se hamva. Ez egy igazán jellemző romániai zsánerkép. Talán én láttam utoljára, amikor bekopogtatott a redakcióba. Ennek köszönhetem az életemet.

S ezért nem írhatok San-Georgerról egy rossz szót sem. Sőt utólag nyilvánosan nyugtázom a leggyességét. Meiné Hochachtung, Herr Graf! Kompliment!

Miksa Imre.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti

erdélyrészi butorgyár rt

hatalmas raktárral.

Bücsdorfer, Süngi, Wirt, Hoffmann zongora és planinó gyárak képviselője. — Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Kérje azonnal képes ábrákhoz komet fényképezőgépeket és kellékeket. Erdélyi gyári áru. Postai szétküldés egész Románia területén. Bankkiszárolások részvételére. — Politzer Fotoárház Carol-Klaj Alapítvány 1928.

Vigyázz, ha jön a villámvonat!

Az első villámvonat ünnepélyes fogadása Brassóban

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma, amikor már sikerrel repülünk át az oceánt, s nem kíséreljük ki a rakétatorpedókkal s a halott külföldön, elsősorban Amerikában a vonatokat százkilométeres sebességgel száguldanak, nem lehet világeseményszámba az első Bukarest—Brassói egynevezett villámvonat. Mindenesetre azonban méltányolni lehet már azt a törekvést is, hogy a főváros és a vidék közt való távolságot a vonatjárás gyorsításával csökkentsék, s ebből a szempontból a bukarest—Brassói villámvonat első útján kísérté érdeklődés s fogadta organizált ünnepséggel Brassóban.

A villámvonat utjáról és Brassóban történt fogadásról tudósítók a következőket jelentik:

A bukarest—Brassói villámvonat pénteken július 27-én délután 5 óra 10 perckor, az előírt időben kiindult Bukarestből négy első és másodosztályú kocsival, étkezőkocsival és egy podgyászkozzal. Arról volt szó, hogy a vonattal Dimitriu vasúti miniszternek kívül Duca belügyminiszter is utazik. Duca azonban az utolsó pillanatban visszalépett.

Brassóban az állomás teljes díszben várta a vonatot. A bejárat a lombfűzékkel és nemzetiszínű csapadékkal volt díszítve. A fogadóterem pompás csapadékkal, virágokkal, lobogókkal volt dekorálva. A perrenon nagy közönség, főképp a vasutársaságból. A hatóságok képviselőiben Mateescu megyei prefekt, dr. Lurtz és dr. Ziske városi tanácsosok. Több tábornok, a CFR vontató forgalmi és pályafenntartási hivatalainak küldöttei, Schreiber, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, az állomás személynöke, a fűtőház egyenruhás tanulói zászlókkal.

A vonatnak hivatalosan 8 óra 24 perckor kellett volna megérkeznie. És előbb érkezett két perccel. A katonazene a Himnuszra zendített, mikor a vonat besiklott a pályaudvarra.

Egyébként az érkező kocsik utasai, a meghívott vendégek még akkor is vígan poharaztak, mikor a vonat már megállt a brassói állomáson.

A vonattal jött előkelőségek, élükön Dimitriu miniszterrel leszálltak, de ahelyett, hogy a feldíszített fogadóterembe mentek volna, alkalmat adtak volna rá, hogy az egész közönség, mely a perrenon szorongott részt vehessen az ünnepségben, megálltak a vonat mellett s onnan el sem mozdultak.

Brassó város nevében dr. Ziske Viktor üdvözlötte a villámvonat érkezését, s méltatta a kezdeményezést jelentőségét, mire a miniszter hosszabb beszéddel válaszolt. Utána Teodorescu CFR vezérigazgató fejtette ki a vasuti közlekedés jelentőségét. Most még a saját nevében egy fiatal ember mondott köszönetet a gyorsított utért, s ezzel az ünnepség véget ért.

A villámvonat meghívott és szabadjeggyel és anélkül utazó utasai újra felszálltak, a vonatvezetők megvillantották kézilámpáikat s a vonat, — töredékes hurráttól kísérve — visszatért Bukarestbe.

Legegyszerűbb jogviszony: ha nincs jogviszony. Ezért akarja a Fürstenberg-csoport kihuzni a földet a székelyek lába alól

Bereck. (A Brassói Lapok kiküldött munkatársától.) Belátom, baj, hogy még van olyan székely is, aki nem adta el örök áron mindenét, aki nem vette el az agrár a lábán álló fáját is; aki még mindig számít és aki többek között aztán arra is, hogy a gyermekei is ugyanazon az ősi földön éljenek tovább, amelyen annyi székely nemzedék regozta becsülettel a maga dolgát.

Belátom, olyan baj ez, amelyen segíteni kell és amelyen segítséget vállalja magára a Fürstenberg-csoport is. Nem mondom, hogy ő maga végzi ezt az egész munkát: vannak segítő társai is. Vannak, akik a kölcsönösségre ugyanazon a fokon vannak, mint a Fürstenberg-érdekeltség. És mindezek együtt megalkothatnak a maguk külön kartelljét. Lennének benne tagok faji, felekezeti, nemzeti különbség nélkül, még számmal. Mert ebben úgy látszik nem nehéz egyetérteni azoknak, akik bizonyos dolgokat egyformán ítélik meg.

A berecki közbirtokosság B csoportjában vannak azok, akiket meg lehet támadni birtokukban és a Fürstenberg-cég éppen ezeket támadta meg.

Fürstenbergék egyenes rohammal vágtak neki a hegyek gyámoltalan hadseregének. Képviselőjük a jegyző volt.

Öreg Kovács maga mondja el, hogy is történt az egész furcsa história.

— A jegyző ur rendőrt küldött értem, beszélt János Ferenc. Nem tudtam, minek, elmentem.

— Jó újságot mondok magának, mondta, mikor mentem. Sok pénzt kap.

— Pénzt.

— Megkapja az elmaradt pénzt. Az urak délből jönnek, hát jöjjen el maga is, kifizetik.

S az elmaradt pénz csakugyan nem olyan érv, mint a berecki ember ne venne készpénznek. Különben az öreg, aki régi dolgokra jobban emlékszik, mint az újabbrakra. Mert azokban a szerződésekből, amelyekkel annak idején eladták az erdőket, az erdőterületeket, ott szerepelt, hogy a kialakított ár mindenki csak előleget kap, a végleges árat majd akkor fogják megállapítani, amikor a bírói eljárás befejeződik és mindenkinek pontosan megállapítja a tulajdonosságát. Kovács Ferenc ennél fogva joggal gondolt arra, hogy most éppen erről az elmaradt pénzt van szó. Így is vette a dolgot.

Azán újra hívták, s rajta kívül még vagy négyen voltak ott. Mert úgy látszik, kisebb csoportok is fogták össze az embereket aszerint, hogy kit milyen módon lehetett levenni a lábáról.

— Itt van az elmaradt rész, írja alá ezt a papírt.

— Hogy írjam alá, mikor a pénzt nem látom semhol?

— Leszállították a pénzt, s akkor aláírtam. Én is, a feleségem is.

— Hát mit írt alá? kértem az öregtől.

— Azt, amit elírbem tettem.

— Felolvasták, hogy mit írt alá?

— Nem olvasták, csak azt mondták, hogy az elmaradt pénzt kapom meg.

— Hát magának nem adtak másik írást?

— Nem adtak nekem semmit.

Nem is adtak senkinek. Az egész faluban egyetlen ember sincs, akinek elolvasták volna az írást, hogy aki maga elolvashatta volna. Pedig aláírták azt huszonegyen.

— Román volt-e az írás, vagy magyar?

— Nem tudom. En megkaptam a pénzt, de nem az egészet, mert kilenc holdat levettek legelőre. Hazahoztam. Mondom a fiainak, hogy itt a pénz. Elosztjuk. A magamét én megtartom magamnak, hogyha meghalok, akkor neked ne kellessen pénz után járni. A többi itt van.

Csak hogy a fii — és a többi fiuk — nem nyugodtak bele ebbe a furcsa üzletbe és ennek az egy esetnek még nagyon jellemző folytatása lett.

Ílyenformán járt el a társaság ezekben az esetekben.

Mit derített ki az alvók laboratóriuma?

Napi nyolc órát kell aludni, raganyos, félpuha ágyban — A keveset alvó ember hamar tönkremegy — Napoleon példája: elriasztó, Edisoné: legenda

New York. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Laird dr., a Colgate-egyetem tudós professzora néhány évvel ezelőtt egynevezett alvási laboratóriumot rendezett be az egyetemen. Hosszu éveken keresztül különösen alapos kísérleteket végzett diákjain, hogy az alvással összefüggő egészségügyi kérdéseknek a mélyére hatoljon. Most részletesen számol be a kísérletről a Science News Letterben.

Elmondja értekezésében, hogy

a kísérletek három évvel ezelőtt kezdődtek

s a kísérleti személyek gondosan előkészített feltételek mellett feküdtek a rendelkezésre bocsátott termekben. Mivel a tudomány még nem igen kutatta ki Orfeusz birodalmát, előbb külön készüléket kellett megalkotni, hogy az alvókat tudományos szisztema szerint meg lehessen figyelni, s elsősorban az izomfeszültséget akarták megmérni nyugodt alvásnál, valamint megállapítani azt a testi energiát, amelyet bizonyos munkánál rossz, vagy jó alvás után igénybe kell venni. A kísérleti személyeknek természetesen áldozatot kellett hozniuk a tudomány érdekében:

A legedesebb álmikból egy éjszaka többször is felébresztették, s bizonyos reakciók szempontjából vizsgálták őket.

Többüknek gázmaszkában kellett aludniuk, hogy lélegzetük kémiai analízisének, amelyet a gázmaszkában összegyűjtöttek, meg lehessen ejteni. Hol puha, hol kemény, hol félpuha, s félkemény ágyban kellett aludniuk, hogy ki lehessen kutatni, melyik a legkedvesebb fekvőhely.

Kiderült, hogy az ember a legkényelmesebben pihenni ki magát egy merőlegesen állított, rugókkal ellátott középpuha ágyban.

Egy beomló ágy az izmokat feszültségben tartja, s nem teszi lehetővé, a kellő pihenést. Azonban az ágy túlságosan puha is lehet, különösen nagyszülők személyeik részére. Megállapítást nyert az is, hogy helyes nézet az, hogy az ember a legkedvesebb alvóhelyen alszik a legmélyebben. Azonban

az ember büntetlenül nem kurtithatja meg alvási idejét.

— Ugy találtak — írja Laird tanár — hogy nagy árat kell fizetni, ha álmunkat megrövidítjük. Ha csak két órát is elvontunk alvási időnkől, ki-tűnt, hogy ez a súlyosabb szellemi munkát már erősen befolyásolta és hogy

tekben. Van tanu arra is, hogy üres blankettát akartak aláírni egy öreg asszonnyal, olyat, amelyben még a nyomtatott részen kívül semmi sem volt. Nem mindenkinek mondták azt, hogy elmaradt részt kap vissza, hanem például Gál Györgynek és vele másoknak is megmagyarázták, hogy segíteni akarnak rajtuk és adnak nekik egy kis pénzt, amíg még élnek, mert ha egyszer meghalnak, az örökösök ugysem kaphatnak ezért a földért egy garast sem.

De a dolognak ezt a részét hadd mondja el Hankó András. Hankó birtokos, mint a többi székely, de mikor ráér, kovács is egyuttal. Jól beszélő ember, most a községnek határbírája is, így van valami független rangja is: mert nincs a jegyzőnek alávetve.

Három napig vásároltak a jegyző vezetésével a cég megbízottai, s elhívták Hankót is a Kovács Gábor kocsmájába. Eppen hétfőn, július 23-án volt ennek két hete. Ott volt a kocsmában Fenichiu, a jegyző, a jegyzőnek Aurél nevű fia, Nemes főerdőtanácsos, meg a cég egyik hivatalnok, Gál Vilmos.

Elég az, hogy Hankónak a saját állítása szerint a saját arányrésze után minden holdért előbb 1000 lejt, majd 2000 lejt ígértek, de ugy, hogy a szerződésbe nála is csak 400 lejt legyen bevéve, mint a többieknek. És ezenfelül minden hold után, amit a községtől megvesznek, 25 lejt, egészen 1700 holdig, ugy, hogy Hankó András szerint Gál Vilmos körülbelül 40.000 lejt számított ki, amit ő így kapna: akár tesz valamit, hogy a többiek is aláírják a szerződéseket, akár nem. Arra számíttva, hogy utána ugys meg a falu.

Hankó az ajánlatot minden formájában visszautasította, s most itt hat ember előtt beszél róla, nyíltan, olyan részletekkel, amelyeket tiszta kiméletből nem veszek fel ebbe a beszámolóba.

Igy próbálkozott a Fürstenberg-csoport Berecken. Negyszáz lejtért megvenni holdanként azt, ami mindenesetre ezeket ér. És félrevezetéssel, jogi csúszás-szavarral, rábeszéléssel, a nép hiszékenységének a kihasználásával így akarták egyszerűsíteni a jogviszonyt: a tisztességes üzleti szellemnek nagyobb dicsőségére.

Es vagy huszonhárom-huszonegy áldozatuk van is, — ha ugyan még orvoslás nem következik.

Az orvoslásnak azonban meg kell jönnie. Nemcsak azért, mert türehetetlen az, hogy így forgassanak ki falusi népet a birtokából, hanem azért is, mert már maga a cég is megrettent és megtette az első lépést visszafelé.

Az első lépést, amelyet követnie kell a többinek is, egészen a hamisságok közepette megkötött megállapodások teljes felbontásáig és egészen addig, hogy tisztességes alapon kezdjenek a néppel teljesen új tárgyalásokat.

M. M.

nagyobb testi energia szükséges a napi munka elvégzéséhez, mint hogyha az ember rendszeren kialudta magát a szükséges nyolc óra alatt.

Ha Napoleont például hozzák fel, hogy micsoda teljesítményt lehet nyújtani rendkívül kurta alvási idővel, csak arra kell rámutatni, hogy

Napoleon abban a korban, amikor a férfiak életük virágában állanak, már roncs volt.

S azt mesélik, hogy az örökifjú aggastyán Edison milyen keveset aludt életében, csak azt kell felelni rá, hogy

Edison maga nevet ezen a legendán a legjobban, mert nem is titkolja az öreg ur, hogy hosszú évtizedek óta nem tagadja meg magától a délutáni szundikálást sem.

Az emberek nem alszanak eleget, amit az is bizonyít, hogy a legtöbb házból ébresztőóra van, hogy a munkában elég korán fel tudjanak ébredni. A nagy vasárnapi alvások is emellett bizonyítanak.

Hivatalosan cáfolják, hogy Kun Bélát a dunai hajó utasai látták volna

Kun Béla továbbra is a törvényszéki fogházban van

Bécs. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A tegnapi lapok azt közölték, hogy Kun Bélát a Bécs és Passau között közlekedő hajó utasai két detektív kíséretében látták. Ezt a hírt ma hivatalosan megcáfolták. Kun Bélának tegnap lejárt a büntetése, azonban csak formálisan helyezték szabadlábra, mert a kitoloncolás miatt a törvényszéki fogházban tartják. Ugye most már a rendőrség hatáskörébe tartozik s még mindig bizonytalan, hogy mikor szállítják Oroszországba. Tegnap délelőtt nagyobb tömeg gyűlt össze a fogház előtt, nagyrészt kommunisták, akik tüntetni akartak mellette, de a rendőrség szétszórta őket.

Érettségire, középiskolai magánvizsgára osztályozságonással is a leggyorsabban készít elő a **TSOLDOS tanintézet** BUDAPEST, VII. DOHÁNY-U. 84. Teljes anyagi felelősség

„Ugy kormányozzuk Bihart, ahogy akarjuk“

— mondotta Mosoiu tábornok

Játék a megyei és a városi autonómiával

Nagyvárad. (A Brassói Lapok tudósítója től.) Biharmegye és Nagyvárad közigazgatásának léte az elég gyakori rendszerváltozások miatt csak nem tud nyugvópontot találni. Részint a közigazgatási hatalomban tiűk várják, hogy mikor csap le rájuk a Danokles kardja a városi kommunista felosztásával, mint ahogyan az a megyei parlamentre már régebben lecsapott, más oldalról pedig azoknak süttőgása zavarja meg a harmonikus közigazgatási munkát. Akik már készülnek rá nagyban, hogy a városi közgyűlés felosztásával beülhetnek a hatalom székébe, majd az új közigazgatási választás megtartásával a jó fizetéssel járó állandó választmányi stállumokba. Mert ez már nagyon régen kétségfelment, hogy a liberális párt tagjai mindenképpen „előre akarnak törni“ úgy a megyei, mint a városi autonómiában, ahová az eddigi választáson kevés számban jutottak be az emberét. A vezér, a párt biharmegyei feje Mosoiu tábornok, időnkint leutazik ide hűvé közé, hogy személyesen informálódjék és instrukciókat adjon. A napokban is itt járt Mosoiu tábornok. Nem sajnálta hatalmas korpusát a kánikulai hőségben s megtette vonaton a hosszú utat Bukaresttől Nagyváradig. Híveivel tanácskozott a pártvezér, küldöttségeket fogadott és ígért mindenkinek mindent, aminek az intervenciójára ezek felkérték őt.

A Brassói Lapok nagyváradi munkatársa a tábornok látogatása után hosszasan beszélgetett a pártvezér egyik lelkes hívével, akinek információja szerint Mosoiu tábornok szűkebb környezetével — a megyei tanács felosztásával és a városi tanács ellen folyó vizsgálattal kapcsolatban — a következő kijelentést tette:

„Ugy kormányozzuk Bihart, ahogy akarjuk.“

A liberális pártvezérnek ez a stereotip kifejezése bizonyára arra a játékra vonatkozik, ami folyik Biharban a megyei és városi autonómiával.

A megyei tanácsot, — mint annak idején a Brassói Lapok is megírta — már régen felosztatták, sőt a kitűzött választást is több alkalommal elhalasztották.

A felosztott tanács tagjai által beadott felebezés tárgyalását a nagyváradi tábla július 24-én elhalasztotta október 16-ra. A megyei tanács választást pedig legutóbb augusztus 24-re tűzték ki. Mar most, hogy megint el fogják halasztani a választást — ami valószínű — „agy pedig előállhat az a furcsa közigazgatási helyzet, hogy megválasztják az új megyei tanácsot és esetleg a bíróság az októberi tárgyaláson megsemmisíti a felosztást kimondó határozatot. Bármilyen történjék is, mindenesetre érdekes játék ez az egymásbatámadó közigazgatási eseményeknek.

A városi tanács és közgyűlés? Az lábbhoz tett fegyverrel várja, hogy miképpen döntenék sorsáról a belügyminisztériumban annak a 15 „kemény“ vádpontnak az alapján, amelyet a fulebe döngött Miloteanu vezérinspektor, akt a humorizáló közigazgatási emberek már csak „Gileteanu“-nak bívnak, mert szerintük ez a jömegjelenség — ur a gileteanu jelképe számukra. A vizsgálat és a vádpontok minden áron felosztást akarnak, hova a vádpontok legnagyobb része olyan közgyűlési és tanácsai határozatokat támad meg, amelyeket a belügyminisztérium már jóváhagyott. Vagy talán evvel akartak csapdát állítani a tanács számára, hogy felosztáshassák? Ki tudja ezt megmondani? Most főzik ezt fenn Bukarestben a közigazgatási politika bosorkánykonyhájában.

Itt lenn Biharban csak a játék színtere van s a főjátékmeister időnként ellátogat hívei közé...

(b. h.)

Bicsérdy Béla interjút ad

az örök életről, a Reform Eletről, az újra kinöti hajáról és más életbevágó problémákról

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Aradnak, a poros Aradnak híres és nevezetes vendége van. Az élet reformátora, Bicsérdy Béla látogatott meg bennünket.

A tespedő város külső képe semmi különöset nem mutat és Bicsérdy mester csak sétál az utcákön, úgy, mint sok más emberfarsa. Sajtótámadások és megtért emberek, mind nagyon megszűnnek ettől a csendes polgárembertől, aki most a Maros-strandja felé igyekszik, feleségével, a csinos fiatalasszonnyal és egyik legmeghittebb hívével, egy aradi újságíróval.

A bemutatkozás pillanatnyi formáságán átesve, kérdés-offenzívát indítok a Mester ellen. Első kérdésem a mozgalmára vonatkozik.

— Semmi közöm a mozgalmához, — kezdi az interjút Bicsérdy Béla, — én kizárólag tudományos kutatásokkal foglalkozom. Nem vagyok propagandista, én az Új Élet tudományát kutatom.

— Vannak ugynevezett hűveim, akik azt mondják: megértene engem, holott csak a jelszavak horgán akadtak fenn.

— Aki a teóriákat szinte máról-holnapra felkapja, az hasonlít a disznó-kondáshoz, akinek algebra képleteket nyomnak a kezébe.

— A bicsérdizmust át kell érezni, hogy helyesen fejtszem ki magam, át kell élni.

— Mert mi az én teóriám? A test öregedő, degeneráló szervezete természet tudományos alapon regenerálni kell. A szellemi munkások, feltalálók rokkant testét semmi féle hocky és torna nem fogja tudni athletává tenni, a híres feltaláló meghálhat, mielőtt találmányát kidolgozhatná, akárha athletizál, a mire igen kevés ideje van, akárha nem, amire pedig minden korok szellemisége hajlandó.

— Regenerálni kell a szervezetet, immunnissá tenni és felvertezni a természet erejével.

— Módszeremmel megszüntetem az örökös aggodást, mellyel a gyermek a szülei halála elé, a szülő pedig gyermekbetegségek idején gyermeke megbetegedése elé nézett.

— Minden családapa, teljes aktivitását fenn tudja tartani családja kötelékén belül. Új generációkat nevelünk, melyeknek nem lesz mit tartani a haláltól, olyan embereket, akik bizvást szembenézhetnek a Természettel.

— Min dolgozik Mester? — kérdezem.

— Új munkám, mely hatalmas anyagot ölel fel, természet tudományi alapon áll és címe: Az élet kövvé. Természetesen csak eddigi működésem előzetes ismerésével lehet csak megérteni, de aki megérti, az az élet tudomány magasatán áll.

— Mikor jelenik meg az új könyv?

— Most tárgyaltam erről a pár hónap alatt a nyilvánosság előtt fog fekvő eddigi

működésem kvintesszenciáját tartalmazó új művem.

— Mióta foglalkozik Mester a Tannal? — faggatom Bicsérdy Bélát.

— Hosszu évtizedek óta. Hiszen Einsteinnak is hosszú élettapasztalatok, kísérletek és tanulmányok kellettnek, amíg az Új Tudományt megalkotta.

Az élettudományok Einsteinját azonban egyszerűre megcsakisítja kísérőm, az egyik Hívő. Feltűnik a Mesternek. Nem kell ennyit fárásztani. Pihenjen ő is pár órát. Tehát szelvé felteszem maradék kérdéseimet:

— Miben látja leggyakorlatibb célját a bicsérdizmusnak?

— A zsenik szellemi és fizikai aktivitásának standardizálásában. Egy zseni, aki minden kétszáz évben születik, nem állhat meg egy pontján a tudásnak, mely pont után a keservés visszaesés következik. Az élet, az életképesség és a szervezeti konzerválás útján szembenézünk az elmulással és birtokunkba vesszük az életet. Nézzé, hajam lassan kinő, hatvan éves koromban fog ismét teljesen kisarjadzani. Ösz, gyér hajam ismét visszanyerte fiatalokori színét és lassan, de biztosan gyarapszik. Mert ebben áll módszerem hatalmas előnye. Nemcsak bizonyos fokozságot gyógyítok, de egy betegség után betegesen észlelhető a további javulás. Mi már családunkban keresztül vittük a teljes reformot — és nem érzünk félelmet a halállal szemben.

— Legközelebb eső materiális hasznát elvemenek a megszűnés és elmúlás leküzdésében látom.

A Hívő idegeskedik. (Nem is értem, hogyan lehet egy Hívő ilyen ideges.)

Hamar felteszek hát még egy kérdést:

— Na és a támadások?

— Azokkal nem törődhetem! Mindenkit támadnak. Minden plusznak megvan a maga mínusza. Én a tudományon nevelkedtem, a tudás alapján állok, a tudást plántálom, tehetnek ellenem amit akarnak. (Nem egészen így mondta, direkt antibicsérdizmus volt, amit mondott.)

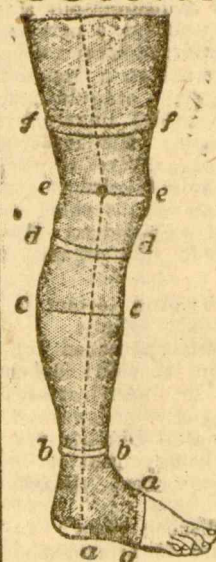
Újabb sürgető pillantás, mire én:

— És a külföldi relációk? — kérdezem.

— Igen, szépen haladunk. Most fordítok németre, angolra. Adakaléhn — mely szigetnek nagy forgalma van, — nemrégiben bécsi filozófusoknak tartottam előadást. Megállapították, hogy a derdidasszal tisztában vagyok. Angolul pedig mindent megérték.

— Igen, a német kormány embere is meg volt elégedve, — szakítja félbe most először a diskurzust a felesége. Azonban azt elfelejti elmondani, hogy a derrel, a die-vel, a dasszal

GUMMI-HARISNYA

Akar Ön a visszártagulatú meigszabódmí?
Akarja Ön a lábait a vasú bokatól megóvni?
Akarja Ön a könnyen való láradást elkerülni?
Akarja Ön a könnyen való ucamodást lete tétienne tenni?
Akarja Ön, hogy bírja a tuuon répm?
Akarja Ön, hogy járja a sika elegans leye?
Akarja Ön, hogy lábát a karcu tornai nyejenek?

Kérjen utasítást és árlapot választélyeg ellenében!

DEUTSC ADOLF cég ő egyedüli specialista gummi-harisnyára Romániában

Timșara, Str. Dragomir 10.

avagy a Tudománnyal volt-e a jeles kormányferfiu megelégedve?

A türelmetlen tanítványnak végre sikerült engem lerázni és bevonul az Új Tudomány, Új Einsteinja, az aradi strand sok élettudományi követelményt figyelmen kívül hagyó árnyékába.

★

Einstein is támadták! Igaza van Bicsérdynek? Apostol, vagy szédült? Ki tudná megállapítani ma, — mikor életelixírek nagy kereskedői habzsolják a hódolatot.

Há Bicsérdy igazat mond, akkor Voroniet Comp, valamint a temetés rendezők szégyen akaszthatják a mestersegüket. Mert, bár rejteget, de annál határozottabban célzott az új élet boldogságára, egyben pedig az adagolható és operációk nélkül is konzerválható, örök júságra.

De, hogy ki tudja megmondani, Profétája vagy sem?

A tanítványai, vagy a kacsázó sajtóorgnumok éppenséggel nem. Hiszen esküdték már másra is, még aztán támadták már Einsteinokat is.

Legfeljebb az élet, az örökösített élemondhatja meg az igazságot. Már pedig a balandó hűsévők az örök életnél aligha lehetünk választ. Ezt legfeljebb Bicsérdy Béla engedheti meg magának.

Balla Károly

Primo de Rivera is aláírja a békepaktumot

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Itt valószínűnek tartják, hogy a Kellogg-békebiztosító paktum aláírása végett Primo de Rivera, a spanyol diktátor is személyesen utazik Párisba.

Dr. Boros György unitárius püspök Petrozsényben

Templomfelavatási ünnepély, műsoros estély

Déva. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A petrozsényi unit. egyházközség Veress Béla 16 évesen hosszú során át kifejtett agitálása, tevékenysége folytán végre tétő alá hozta templomát.

A templom felavatására megjelent dr. Boros György unitárius püspök is, ki a templomavató széd és áldás után, urvacsorát is fog osztani. Az püspököt Lőrinczy Dénes eesperes üdvözli.

Az egyházi ünnepségek befejezése után, a különböző egyházak s hatóságok fognak a püspök tisztelegni, majd a Munkás Kaszinóban ünnepi össitt lesz. A d. u. 5 órakor megtartandó vallási ünnepségen imát Arkosi lelkes, előadást pedig Lőrincz akadémiai professzor tart. Este a Munkás Kaszinóban műsoros előadás lesz.

Az Elzászban működő francia tisztviselőket visszahelyezik régi helyükbe

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A francia kormány Haeggy abbé, elzászi képviselő interpellációjára elhatározta, hogy az Elzászba visszavet franciá közigazgatási tisztviselőket visszarendeli s helyükbe elzászokat helyez. Elzász-Lotharingia valószínűleg kormánybiztost kap Liautey marsall, vagy a rand volt köztársasági elnök személyében.

Az új jugoszláv kormány megalakulása a legnagyobb merénylet a horvátság ellen

Zágrábot készületlenül érte a hír, mért minden figyelmét Radics betegágyára összpontosította — Trumbics dr., az egység fanatikus harcosa megtagadta egész eddigi életét s nyilvánosságra hozta, hogy a horvátság ellen kell ráznia magát Belgrád béklyóit

Belgrád. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Sándor szerb király tegnap délután fél háromkor aláírta az új kormány kinevezésétől szóló ukázt.

Az annyi idő óta vajdó kormányválság tehát pillanatnyilag megoldottnak látszik. De nem egyúttal a belpolitikai helyzet is. Ha hinni lehet a Zágrábból érkező jelentéseknek, úgy minden jel arra mutat, hogy Jugoszlávia új nehézségek forduló pontjához érkezett el. Az új kormány ugyanis fontosabb összetételben a régi maradt. Az a régi kormány került az ország élére, amely a horvát köztudatban úgy él, mint a véres skupstinai gyűlés értelmi megrendezője.

Az új kormány tagjai:

Korosec, designált miniszterelnöknek, hosszas tárgyalások után, a következő politikuskok bevonásával sikerült megalakítani az új kormányt:

Miniszterelnök és belügyminiszter: Korosec, szlovén néppárti (rég).

Külgyminiszter: Marinkovic, demokrata (rég).

Hadügyminiszter: Hadzsics, tábornok (rég).

Kereskedelmi: Spaho, bosnyák muzulmán (rég).

Igazságügy: Vujicsics, radikális (rég).

Vallásügyi: Cvetkovics, radikális (új).

Földmívelésügyi: Andrics, radikális (új).

Közüktatásügyi: Gro, demokrata (rég).

Közüpitésügyi: Angejlinovics, demokrata (új).

Erdő- és bányai: Markovics, demokrata (rég).

Posta- és távirat: Kujudzics, radikális (rég).

Közükezdésügyi: Stanics, radikális (új).

Közüegészségügyi: Mihajlovics, radikális (új).

Ágrárreform: Popovics, radikális (új).

Pénzügyi: Szubotics, radikális (új).

Szociál politikai: Barics, horvát néppárti (új).

Világosan megállapítható tehát, hogy a régi kormány tagjai az összes fontosabb tisztségeket maguknak foglalták le. A horvát néppárt egyetlen egy tisztséget kapott Barics szemé-

lyében, aki azonban a horvát politikának meglehetősen jelentéktelen alakja.

Zágráb viselkedése

Az új kormány összeállítása egészen váratlanul érte a közvéleményt. A megdöbbenés akkora volt, hogy a kinevezés napján Belgrád feszült várakozása ellenére Zágrábban semmise történt.

A horvát főváros vérszes nyugalommal fogadta a hírt.

Az igazság az, hogy Zágráb nem is igen figyelt Belgrádra, egyrészt, mért meggyőződése volt, hogy a régi alapokon Korosecnek sem sikerül a kormányalakítás, másrészt, hogy minden figyelmét Radics betegágyához koncentrált. Radics állapota ugyanis az utóbbi napok alatt váratlanul súlyosra fordult s ez minden belgrádi politikánál fontosabb a horvát fővárosnak.

Az első nap esendességét azonban másnap hirtelen a legnagyobb izgalom váltotta fel. — Ezt az izgalmat pedig dr. Trumbics váltotta ki, aki egészen az utóbbi napokig éles ellenében volt Radicsal s akinek politikai magatartása a légérdékesebb kanyargásokat futotta még az új Jugoszlávia történetében.

Dr. Trumbics újból a nyilvánosság elé lépett és felrázta Zágrábot.

Trumbics pálfordulása

D. Trumbics a nagyháború kitörésekor lépett ki a politikai porondra, s a nagy délszláv egység fanatikus apostolaként jelentkezett. Bejárta az antant államokat és mindenütt tüzesen agitált mellett, hogy a horvátokat csatolják Szerbiához. Jugoszlávia jórészen neki köszönheti területének megnagyobbodását.

Erdemeiért új Jugoszlávia első külgyminisztere lett, de Belgrád hamarosan háttérbe szorította. Akkor megalakította a horvát föderatív pártot, amelyből a legutóbbi választások alkalmával Radics kiszakította a horvát parasztpártot. A két vezér közötti régi ellentét ezzel egészen kipattant. Radics a horvát érdekeket tartotta elsősorban szem előtt, Trumbics kétségbeesetten ragaszkodott az egység eszméjéhez, hiszen annak a harcosa volt. Radicsot a széles népretegek tartották vezérüknek, Trumbics a horvát intelligenciát egyrészt támogatott, de egyre jobban háttérbe szorult. Visszavonulásában sok volt a megcsalatozottak keserűségéből is.

Már-már egészen megfellekedezett róla Horvátország, amikor Trumbics néhány nappal ezelőtt a horvát közvélemény előtt nyújtott kezét Radicsnak. Horvátország belső életének rég nem volt ekkora szenzációja.

Trumbics manifesztuma

Az új kormány megalakulásának hírére Trumbics felkereste a zágrábi lapokat s kérte, hogy manifesztumának adjanak helyet. A manifesztum megjelent s ebben a megnyilatkozásban az egység régi vezére megtagadta egész eddigi életét.

Az új kormány egyenes kihívás és kegyetlen provokáció a horvát nép ellen. — írja Trumbics. — Belgrád a hallatlanul véres események embeireit újból az országra oktrojálja. Korosec a legalkalmatlanabb a kettős felelősséggel teljes pozíció betöltésére. Egész Európa bármely államában honorálták volna a jogos horvát kívánságokat, egyedül Szerbiában lehetséges Belgrád brutális jogtiprása.

— Ma már közlöm a horvát néppel, hogy a legközelebb fölszabadul és lerázza Belgrád béklyóit. Hogy az új kormány már ma megalakult, az Marinkovics külgyminiszter kívánságára történt, mert be akarja tetőzni a nettunói egyezményt, amelynek határideje huszonnyolcadikán lejár. Nettuno olyan előnyöket biztosítana az olaszoknak a horvát nép terhére, hogy azt a horvátság soha el nem fogadhatja.

— Azt mondom a horvát népeknek, hogy áll a harc Belgráddal.

Trumbics dr. manifesztuma hihetetlen hastást gyakorolt Zágrábra. Az utcákat tömegek árasztják el s a hangulat annyira lelkes, hogy minduntalan veszedelmes megnyilatkozásokra lehet számítani. A horvát lapok kiemelik, hogy Radics zászlójának új harcosa van, aki vére hullásáig fogja vinni azt a zászlót, már csak azért is, mert a fájdalom és kiábrándulás

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatallal, küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A * gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felélős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy hóra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy hóra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420.—, félévre 820.—, egész évre 1600 lej

Befejeződött a parlament rendkívüli ülészaka

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma délelőtt fél tíz órakor nyílt meg a kamara záróülése, amelyen Brătianu Vintila miniszterelnök üdvözlő beszédet mondott. Hangoztatta, hogy a rendkívüli ülészak után új éra következik Romániára. Utána Săveanu a kamara elnöke mondta el záróbeszédét. A kormány tagjai ezután átmentek a szenátusba, ahol szintén záróülés volt, s ahol Nicolaiescu elnök tartotta meg a záróbeszédet.

A Máv. kedvezményei a Szent István-hét alkalmából

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kedvezmény augusztus hó 14-től kezdve lép az idén életbe és bejáróan augusztus hó 31-éig tart azok javára, akik augusztus 20-án d. e. 9 óráig felérkeznek Budapestre. A visszautazásra ez a jegy aug. hó 20-ának d. u. 16-ik órájától kezdve augusztus hó 31-ig érvényes.

Az utazás utközben meg nem szakítható. A Dél-vasut, valamint a MÁV kezelésében levő Helyi Érdekű Vasutak ugyanazt a kedvezményt nyújtják. A főváros környékét forgalomban levő Helyi Érdekű Villamosvasutak augusztus hó 20—21-én félórán fogják szállítani a közönséget Budapestre és vissza. A Dunagőzhajózási Társaság — az expressz hajókat kivéve — 50 százalékos mentőkedvezményt biztosít Bécs és Mohács között bármely állomásról Budapestre és vissza. A kedvezmény 14-től 20-án reggelig vehető igénybe a Budapestre érkező gőzösökön, a visszautazásra pedig augusztus 20-tól legkésőbb 31-ig. Ugyanilyen mértékű a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R. T. kedvezése is.

Itt említiük meg, hogy a külgyminiszter 40768-II. 1928. szám alatt értesítette az ünnepre rendező nagybizottságot, hogy augusztus hó 18 és 20-ika között 50 százalékos vízumdíj-mérséklést ad a beutazó külföldieknek, s az esetleg vízum nélkül érkezők a kedvezményes vízumot a külgyminiszterium Utazási és Utlevéltügyi osztályánál (II. Fő-utca 1 sz.) fogják megkapni.

— Három temesvári iskola kapta vissza nyilvánossági jogát. Temesvárról jelentik: A közoktatásügyi miniszter három temesvári iskolának adta vissza nyilvánossági jogát. A piarista gimnáziumnak, a zsidó gimnáziumnak és a zsidó kereskedelminak.

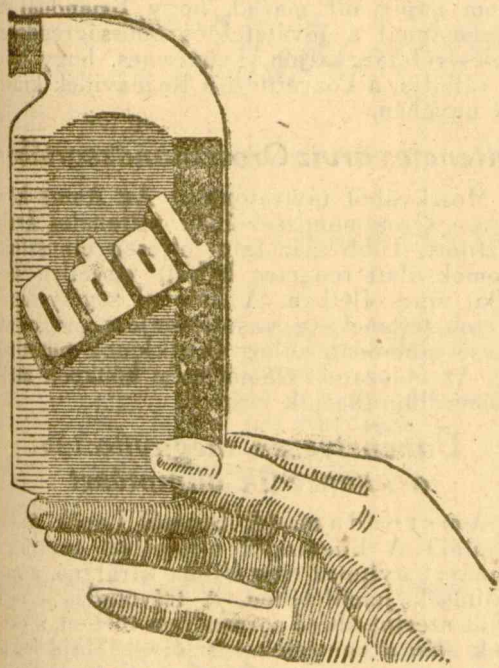
— Gyermekrablás Brassóban. Ma délből a brassói ügyészségre szenzáció, gyermekrablásról érkezett jelentés, amelyet Flora Dumitrescu dr. plojești ügyvéd követett le. Flora Dumitrescu ellen a felesége vádpert indított s a vádolperben hozott ítélet a bázspár gyermekét, a négy éves Todut, az anyját itélte oda. Flora Dumitrescuné néhány nappal ezelőtt Brassóba jött nyaralni gyermekével és annak revelőnőjével. Tegnap megjelent Brassóban Dumitrescu ügyvéd s megkérte a volt feleségét, hogy pénteken délután engedje el a gyermekét a nevelőnővel a korszára. Az asszony beleegyezett s a találkozás megtörtént. Azonban alig voltak egy félórát, Flora Dumitrescu valami nagyon ravasz ürüggyel a feleségéhez küldte a nevelőnőt, s mire az visszatért, holt helye volt az apának és a gyermeknek is. Ugy az ügyészség mint a rendőrség megindította a nyomozást, hogy a gyermek lakhelyét megállapítsák.

Legszebb selyem és grenadín ujdonságok

CZINK & VERZAR

DIVATÜZLETÉBEN BRASSÓ

Kolostor és Welsz Mihály-u. sarok

Az Odol a világ legkoncentráltabb szájvize. Néhány csepp elégséges! Tehát az Odol használata takarékos! Tehát az Odol olcsó!

Ujabb négy interpelláció az alsóházban az optánsügyben

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap az alsóházban újabb négy interpelláció hangzott el az optánsügyben. Az első Goweré volt, aki azt kérdezte, kért-e Magyarország valaha közbenjárását az optánsügyben? Chamberlain ezt válaszolta: igen. Az 123. március 15-iki jegyzékben a népszövetségi alapokmány 11. szakasza alapján. Másodiknak Radkört interpellált. Azt kérdezte, hogy Titulescunak a tanács előtt tett javaslatát közölte-e valaki Magyar

országgal? Chamberlain válasza: Tudomásom szerint nem. Harmadiknak Ludgen azt kérte, tettek-e Magyarország és Románia a tanács előtt javaslatot az optánsügy barátságos elintézésére? Chamberlain válasza: Azt hiszem igen. Végül Streadfield kérte, miként mulasztotta el a Népszövetség a román döntő bíró kinevezését? Chamberlain válaszul utal a Népszövetségi tanács 47-ik ülésének erre vonatkozó jegyzőkönyvére, ahol az indoklás megvan.

Zappit, Nobile egyik társát kifütyülték Dániában

Nobile rossz szíoben van és sántít

Koppenhágából jelentik, hogy Narwikben, amikor a közönség Zappit, aki tudvalevően a tragikusán elpusztult Malgreennel volt együtt, megpillantotta, füttyölni kezdett és az odavesztett svéd tudós nevét kiáltotta.

Maga, Nobile rossz szíoben van és sántítva megy.

Havasnesek Narwikból jelentik, hogy az Italia

megmentettjeit csúttörtőkön este menetrendszerint gyorsvonaton Svédországba szállították. Valamennyien jó szíoben vannak és egészségesek, kivéve Nobilet és Marinot, akit a narwiki kórházba szállítottak, mert egészségi állapotuk nem engedi, hogy tovább utazzanak.

Nobile és társai számára a hajótól a vasúti kocsig fedett hidat vertek, hogy a kíváncsiak tömege el ne lássa őket.

Az angol sajtó megnyugvással veszi Ausztria csatlakozási mozgalmát

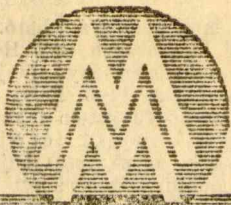
London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az angol sajtó legnagyobb része megnyugvással kommentálja Ausztria csatlakozási mozgalmát, amelynek a bécsi dalosversenyen olyan elementáris megnyilatkozása volt. A liberálisok és a munkáspártiak elkerülhetetlennek tartják a csatlakozást, amit a maguk szempontjából örömdetes eseményként kezelnek.

A Manchester Guardian szerint Németországot és Ausztriát a liberális erők feltartóztatatlannal sodorják egymás felé. A Foreign Office már nyugtalankodik, mert véleménye szerint a csatlakozástól Közép-Európa érdekeit kell féltetni, amelyek feltétlenül a megnagyobbodott Németország hatalma alá kerülnek.

Az Echo de Paris egy előkelő angol diplomatát szólaltat meg, aki kijelenti, hogy

Ausztria csatlakozásával ugyan Németország erősen gyarapodni fog politikai elemekkel, de ez aligha ellenulyozza azt a veszedelmes befolyást, amit a területében és hatalmában gyarapodott Németország kifejthet egész Közép-Európában.

A Temps hosszasan foglalkozik a szocialista Leon Blum álláspontjával, akinek az a véleménye, hogy Ausztriának szabad önrendelkezési joga alapján szabad, saját érdekeiért pedig kell Németországhoz csatlakoznia.

Látogassa az 1928 evi aug. hó 26-tól szeptember hó 1-ig tartó

LIPCSEI ŐSZI MINTAVÁSÁRT

a világnak legjutányosabb bevásárlási helyét. Felvilágosítást ad: A lipcsei Mintavásári hivatal (Leipzig) és az Erdélyi német Kereskedelmi gremiumok szövetsége Brassó, Alsó-Villa-u. 1, mint a lipcsei mintavásárok erdélyi tiszteletbeli képviselője.

— Borzalmas gyilkosság Temesvár közelében. Temesvárról jelentik: Bogdan Constantin, huszonkét éves bogdánbázi lakos már régebbi idő óta féltékenykedett fiatal feleségére. A házastársak e miatt állandóan civakodtak. Tegnap Temesvár mellett dolgoztak a mezőn és újból összeveszték. A férj éles sarlójával átvágta felesége nyakát s mikor néhány perc múlva észrevette, hogy az asszony elvérzett, holttestét egy kukoricás földbe rejtette és elment. A gyilkosságot ma fedezték fel. A gyilkos megszökött.

— A dalárda hangverseny estje mint már jelentettük — szombaton, július hó 28-án este lesz a Vigadó színháztermében 9 órai kezdettel. Bemutatóra kerülnek mindazok a férfi-vegyes és női karok, melyekkel a dalárda a segesvári dalosünnepen fog a jövő héten szerepelni, s amelyekre már hónapok óta készült fokozott munkával és szeretettel. Brassó közönségétől tehát kér és megérdemel annyit, hogy üres ház előtt ne énekeljen.

— Püspökfürdő, ez az előkelő és rendkívül gyógyhatású fürdőhely, mely múlt évtizedek alatt valóságos fogalomná vált Közép-Európában, az idén különösen nagy látogatottságnak örvend. A gyógyulásra várók szárai jöttek ide külföldről és Románia minden részéből, hogy a hévíz fürdőkben visszanyerjék egészségüket. Többek közt itt nyaral dr. Diuvara, néhai Ferdinánd király udvari orvosa, több bukaresti egyetemi tanár, politikus, államférfi, magasrangú katonatiszt stb. Itt tölti szabadságát Arad megye egészségügyi főfelügyelője, dr. Al. Spiru is és számosan még Budapestről, Erdélyből, Bánátról, Regátról. A legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak csodálatos vízéről, mely a legmakacsabb csonttöréseknél, köszvénynél, ischiasnál, női és borbajoknál a legnagyobb sikerrel gyógyít. Fekvése, tiszta, pormentes levegője, szórakozóhelyei miatt a legkedveltebb fürdők, üdülő és nyaralóhelyek egyike. Naponta a legválogatottabb közönség találkozik az „Erzsébet” fürdő medencéiben. A „Bugyogó forrás” melletti hatalmas uszoda pedig vig és érdekes mulatozások színhelye. Külön szenzációja a sportpályával ellátott évszázados park, melyhez hasonló egész Erdélyben nincs. Itt bolyongnak a fiatal szerelmesek a titokzatosan suttogó nagy fák alatt, csónakáznak a lótvészvirágokkal ékes tavon, mely vég nélküli vitát képez az itt fürdőző term. tudósok között, hogy miként fordul elő ez a kimondottan a Nilus mentén élő virág. A Dacia hotel gyönyörű hallja és terraszja, a művészeti dekorált kurszalon, az elegáns világ találkozó helye. — hol Kónya nesi muzsikál. A fürdőigazgatóság penziót vezetett be. I. o. szoba napi 3-szori tablett étkezéssel 300 lejtől.

— **UTAZÁSI ÉS VIZUMKEDVEZMENYEK,** városi igazolványok Aronsóhn, Menetjegyirodában.

Arlejtési hirdetmény.

A brassói róm. kath. egyházközség a Rajzterem restaurálásával kapcsolatos munkálatokra árajánlatokat kér. Nevezetesen: új ablakok készítése; festés, meszelés; kőműves munkák, szerelő munkák. Az ajánlatok augusztus hó 2-ig adandók be a piebani irodájában.

Dr. Péter Antal.

100 Dollár

Bukarest-ől

New-York-ig

Felvilágosítást ad:

COSULICH LINE

BUCUREȘTI

CALEA GRIVIȚEI 181

Telefonok: TIMIȘOARA, CERNĂUȚ, CHIȘINĂU.

★ Eljegyzés. Wilhelmine Kröpfel sz. Bömes de Boor (Nagyszeben) és Moldován Viktor (Brassó) jegyesek.

★ Eljegyzés. Ujváry Margitka és Schwartz Miklós okl. mérnök Oradea, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Revolveres merénylet egy ügyvéd ellen. Temesvárról jelentik: Lugos főutcáján Giurgiu Ágoston dr. ügyvédet megtámadta Bunea Pavel és revolverével ötször reá lött. A lövések közül kettő talált és a hatgyermekes ügyvédet életveszélyes sebekkel szállították kórházba. A merénylet ügyfele volt az ügyvédnek és az ügyvédi honorárium miatt volt közöttük nézeteltérés.

LEGUJABB

1 dalosverseny résztvevői

...ezményes vasúti jegyet kapnak

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Országos Dalosközség elnöke, Inczedy-Jocksmann Ödön a következőket közli a dalosközség tagjaival:

A vasutigazgatóság a harmadik országos dalosverseny résztvevőinek megadta az ötven százalékos díjkezdvezményt. Tekintettel az idő rövidségére, ezt az örvendetes hírt ezúton közlöm az érdekeltekkel. Remélem, hogy most már teljes számban megjelennek dalosaink Segesváron. A versenyre induló dalosok kiindulási állomásukon egész jegyet váltanak Segesvárig. A jegyet gondosan megőrzik, mert az lesz jegyük a visszautazásra is és a versenyiroda által Segesváron kiállított igazolvány mellett a vasúton majd fel kell mutatni.

Kellog megérkezett Párisba

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kellog július 27-én megérkezett Párisba és három napig ott marad, hogy Brianddal és Stresemannal a jóvátétel és adósságrendezés kérdéséről tárgyaljon. Lehetséges, hogy Kellog vállálja, a közvetítést a Rajnavidek kiüritése ügyében.

Rettenetes árvíz Oroszmandzsuriában

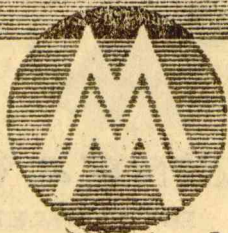
Moszkvából táviratozzák: Az Amur környékén Oroszmandzsuriában rettenetes árvíz pusztított. Több száz falu teljesen elpusztult, a romok alatt rengeteg halott, egyetlen ház állat sincs életben. A katonai segélycsapatok tehetetlenek, a vasutforgalom megszűnt. Az eső állandóan zuhog és ciklonok pusztítanak. Az áldozatok számát még hónapok múlva sem állapíthatják meg.

Ünnepélyesen megnyitották a kilencedik olimpiászt

Amsterdam. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kilencedik olimpiászt ma nagy pompával nyitotta meg Vilma királynő, a notabilitások jelenlétében. A felvonulás a régi szokás szerint ábécé sorrendben történt, a csapatok élén a nemzetek zászlóival. Majd letették a versenyzők az olimpiai esküt. Delután sulyemeléssel kezdődött meg a program, holnap törvívás és atlétika következik.

Hindenburg és a zsidóság

Berlin. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hindenburg tábornagy interjút adott Miriam Sterner, zsidó írónőnek, ki a zsidóságról táplált felfogása iránt érdeklődött. Hindenburg kijelentette, hogy sohasem volt antiszemita. A zsidók, — ugymond, sok jeles embert adtak Németországnak. Németország büszke, hogy Einstein polgára. A zsidóknak nagy része van a német kultúra fejlődésében. A demokratikus Németországban nincsenek előítéletek.

SPORT

Az egész ország sportközönsége Brassó felé figyel

Készü ödes a futballbajnokság országos döntőjére — Teljesen nyílt a mérkőzés kimenetele

Ma délután pont hat órakor

Dr. Vajianu T., a román bíróságvétség elnökének sip-jelére lép pályára Románia futballsportjának két elitcsapata, hogy megvívja küzdelmét az országos bajnokságért.

Ma délután egész Románia sportközönségének figyelmé fordul Brassó felé. A mai mérkőzés messze felülhaladja jelentőségében az év minden sporteseményét.

Az országos bajnokság döntője minden időkben a legklasszikusabb küzdelem volt a futballsport történetében. A diadalok útján két együttes áll a cél előtt: vajjon melyik szakítja át győztesként a cél-szalagot? Bármelyik legyen is az, a döntő két csapat közül, méltán megérdemli majd, a győzelmi bábérkoszorút: a legjobb romániai csapat büszke címet: az egyetlen jutalmat egy hosszú év küzdelmeiben teljes munkája után.

Az országos bajnokság mai fináléja tehát mindenféle szempontból megérdemli azt az érdeklődést, amellyel azt annyi ezer sportrajongó figyeli. A Coltea és a Jiul A. C.: — két igen jól ismert név a román sport történetében — méltó résztvevői a nagy

Romániában oly dicsőségesen turázó bécsi WAC felett csak a Coltea tudott győzedelmeskedni.

Jiul.

A Jiul csapata ez évben szintén nem először vesz részt az országos döntőben: 1925-ben a Kinizsivel került össze és szenvedett heroikus küzdelem után a többszörös bajnoktól vereséget. Ez évben a cluji „Romania” és a szebeni „Solim”-t verte ki az országos küzdelmekből. Ezenkívül egész sereg értékes győzelem van a tarsolyában, melyeket az ország legjobb csapatai felett aratott.

Ha a Coltea ellen kiálló csapatának összeállítását nézzük, Brassó sportközönsége előtt sok ismerős névvel találkozunk. Kiss a Colteában, Rupp és Berkessy a Brasoviában voltak még nem is olyan rég a csapat főerősségei. Kiss kapust nem kell külön bemutatnunk. Brassó közönsége sokszor csodálta meg nagyszerű védését és a román válogatott kapuját is sokszor őrizte már kipróbált tehetséggel. Rupp legutóbb szintén a román válogatott tagja volt, s ez mindennél jobban beszél. De, rajtuk kívül is: Guga, a standard országos válogatott, Kilimovics a többször

Kavarog az olimpiai Babel

Amszterdam. (A Brassói Lapok utódosítójától.) Az olimpiai stadionban és körülötte, minden lakozható kis földfolton férfiak, nők, idegen államokból ideérkezett olimpiások treníroznak, hogy egy hét múlva bemutassák tudásukat a világ előtt. A világ minden nyelve képviselve van itt. Angolok, amerikaiak, kanadaiak hangoskodnak és olyan benyomást keltenek, mintha éjjel-nappal, evés és munkaidő alatt semmit nem csinálnának, csak sportot.

Csendesen, komolyan, feltűnés nélkül treníroz Szépes, magyar gerelyvetőbajnok. Dobásai állandóan 50—60 méter között váltakoznak. Itt látható a fiatal kanadai Carthwright kisasszony is, aki treníngje közben 100 métert 12 p. 2.5 mp. alatt, 50 yardot 53.5 mp. alatt tesz meg. Mint távugró bajnoknő 5.43 és fél métert ugrott. Igén kellemes és szimpatikus modern hölgy, akinek szép kilátásai lehetnek a stadionban. Az amerikai rekordernő, Miss Jenkins pedig átlagosan 36 métert dob diszkoszban. Előreláthatólag nagy és komoly ellenfele lesz a lengyel Konopacka asszony, aki 40 métert is dob. Az eszt tréner, Klumpberg felügyelete alatt treníroznak a lengyel atléták.

A kanadai Edwards 800 métert futott 1 p. 52 mp. alatt. Főként a 100, 800 méteres és a 4x400 méteres stafétában remélnek szép eredményeket elérni.

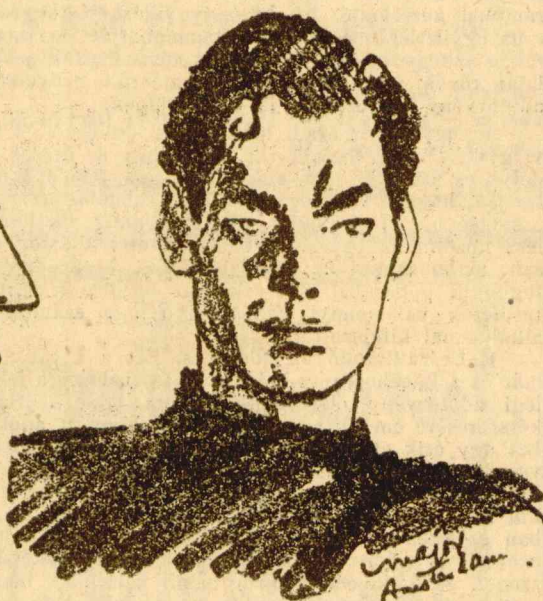
A kis japáni Hitome treníngje alatt 100 métert 18 mp. alatt tett meg, ami korántsem világrekord, de mindenesetre szép eredmény.

Liöyd Hahn sántikálva suhan előtűnt végig. Kissé megsebesítette a lábát futás közben, de futással akarja meggyógyítani. Burbutti 400 métert 50 p. 2.5 mp. alatt tesz meg. Össze-vissza futnak, ugranak, dobálóznak, hogy az ember testi épségét fenyegetik a trenírozó atléták, s tisztes távolságból lehet csak figyelemmel kísérni ezt az olimpiai Babelt.

VILÁGHIRŰ ŰSZÓK

WALTER LAUFER

JONNY WEISSMÜLLER

GEORGE KOJAC

eredményeknek. Eredményeik, sportbeli fegyelmességük, játékbeli képességeik sok megbecsülést és elismerést szereztek a román sportnak.

Mindkét csapat lehető legjobb komplett bajnoki együttesét állítja szembe a mai mérkőzésen.

A csapatok összeállítása a következő:

COLTEA:

Löbl

Hreuss, Török, Csajka

Péterfy, Hecht, Kemény, Gyebrovsky, Gruber

JIUL:

Mézner, Kilianovics, Guga, Bognár, Kertész, Szüle, Berkessy, Gentl Szabados, Rupp, Kiss

Amint a fentebbi összeállításból is láthatjuk, mindkét csapatban sok, országosan ismert és elismert képességű játékos figurál.

Coltea.

Brassó bajnokcsapata ez évben harmadszor vesz részt az országos bajnokságokban. Első ízben 1926-ban AMTE csapata verte ki az elődöntők során a további küzdelmekből. 1927-ben azonban a galaci DVA felett aratott 7:1-es és a bukaresti Unirea Tricolor fölötti 4:1-es győzelmei által a döntőbe került, ahol a Kinizsi csak a megismételt mérkőzés során tudta 4:3 arányban megadóra kényszeríteni. Ez évben a bukaresti Olimpiát és a kisinevi Mihai Viteazul eliminálta, s képességére és nagyszerű formájára jellemző, hogy a

rös reprezentatív, valamint a kitűnő Mézner, Kertész stb. bemutatkozásai lesznek a mérkőzés külön szenzációja.

★

Vajjon sikerül-e a Coltea csapatának az idén elérni azt, amit a múlt évben alig-alig tudott elragadni a Kinizsi? Nem könnyű a felelet, a Jiul csapata rendkívül erős és veszélyes ellenfél. Mégis, ismerve a Coltea kitzinó technikai készségét, küzdőképességét, jelenlegi nagyszerű formáját, a brassói csapat egy gólkülönbséggel való győzelmét várjuk. De az sem volna meglepetés, ha tévednénk és ugyanilyen arányban a Jiul győzne.

Teljesen nyílt ez a mérkőzés és éppen ezért annál érdekesebbnek ígérkezik.

Itt említjük meg, hogy a Jiul csapata már szombat reggel megérkezett. A mérkőzést, számítva az esetleges meghosszabbításra, 6 órakor pontosan megkezdik.

A legközelebbi olimpiász Los Angelesben lesz 1932-ben

Az olimpiászokon nem rendeznek több futball és tenni-mérkőzést

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Amszterdamból érkezett értesülés szerint az olimpiai sportbizottság kimondotta, hogy többé nem rendeznek az olimpiászokon futball és tennisz mérkőzéseket, mivel ez által a mérkőzések túlhosznak. A játékidőt két hétre redukálják.

A bizottság javaslata szerint a legközelebbi olimpiász 1932-ben lesz Los Angelesben.

Kis hírek a nagy mérkőzésről

Külön autóbuszjárat Bukarest—Brassó között. A vasárnapi döntőre nagy számmal készülődik Bukarest sportközönsége is. A nagy érdeklődésre való tekintettel vasárnap külön autóbuszjáratot állítanak be hogy alkalmat adhassanak a főváros drukkerinek is a mérkőzés megtekintésére.

★

A döntő mérkőzés bírja: Vajianu Titus, a román bíróságvétség elnöke lesz.

★

A bukaresti Comitetul Central delegátusai a döntőn. A bukaresti futballközpont a vasárnapi mérkőzésre Silbermann és Dragomirescu bizottsági tagokat delegálta az FSSR. hivatalos képviselői gyanánt.

★

A vasárnapi mérkőzésre jegyek elővételben Geller kolostor-utcai sportüzletében kaphatók.

★

A Coltea csapata e héten is szorgalmasan készült a nagy összecsapásra; kedden kiadós labdatreníngget, csütörtökön pedig kondíciótreníngget tartottak a játékosok. A csapat minden tagja kitűnő kondícióban várja a mérkőzést, beteglistán senki sincs, mind a tizenegy ember sebesülés-nélküli és fit.

A Juiul ez alkalommal másodszor jut be az országos döntőbe. 1925-ben tudvalevőleg a Kinizsivel került össze, amely erős küzdelem után 5:2 arányban győzött. A Coltea ezévből harmadszor játszik az országos bajnokságért. 1926-ban az AMTE csapata eliminálta az elődöntők során, mult évben viszont a galaci DVA fölötti 7:1-es, valamint az Unirea Tricolor fölötti 4:1-es győzelmével a döntőre kvalifikálta magát, amelyben a Kinizsivel került össze, s az első nap 2:2 arányu döntetlenje után a megismételt mérkőzésen, meghosszabbítás után 4:3 arányban szenvedett vereséget.

A newyorki boxmeccs rendezőjének 350 ezer dollár a vesztesége. Newyorkból jelentik: Tegnap folyt le a nehézsúlyú profi vívóbajnokság boxmeccse. Tunney a tizenegyedik menetben leütötte Heaneyt és ezzel megvédte a bajnokságot. A mérkőzés-rendező Tex Richardnak az eddigi részvétele miatt 350 ezer dollár vesztesége volt.

MAGYAR ISKOLÁK ÜGYEI

Felvételek a székelyudvarhelyi ref. kollégium fiuinternátusába az 1928. 29. évre. Szomorúan ismeretes tény, hogy a székelyudvarhelyi ref. kollégium főgimnáziuma az 1926-27. iskolai év végével felfüggesztette további működését és modern, kényelmes épületében helyet adott az addig Nagyenyeden kényelmetlenül elhelyezett ref. tanítóképzőnek.

A kollégium vezetősége fájó szívvel ment bele ebbe a cserébe, de belement, mert az idők parancsát követni, szenvedni és pusztulásra ítélt kulturális javainkat ott és úgy menteni, hogyan szükséges és lehetséges, erkölcsi kötelességünk érzete.

Ezzel leányaink nevelésügye a Székelyföldön, sőt ennél szélesebb vidékeken is biztosítva volt. Nem látta azonban eléggé biztosítva a koll. előjárásága azoknak a ref. fiuövédeknek a nevelésügyét, akik a ref. fiuközépiskola nélkül maradt anyavárosban, Székelyudvarhelyen óhajtottak tovább tanulni. Hogy ezek a református ifjak is megkaphassák azt a kálvinista szellemű nevelést, amely a megszünt székelyudvarhelyi ref. főgimnáziumban volt és van ma is, a még létező testvér-kollégiumokban, nagy áldozatok árán felállított a Király-utcai ref. elemi iskola helyiségeiben egy fiu-internátust és 115030-1927 sz. miniszteri rendelettel biztosította számára a szabad működés lehetőségét.

Az internátusnak ez az elhelyezése ideiglenes, csak addig tart, amíg modern, kényelmes, állandóbb otthont lehet teremteni, amely a kollégium előjáráságának eminens gondoskodási tárgyát képezi.

A fiuinternátus ezidő szerint 34 növendéket képes befogadni. Az 1927-28. iskolai évben teljes volt a létszám, sőt több jelentkezőt vissza kellett utasítani, oly sok volt a beiratkozók száma. És méltán, mert oly nagy összegű kedvezményekben részesültek növendékeink, hogy a legtöbbet fizetőnek is minimálisan csekély volt a fizetendő összeg, a külső árakhoz képest.

Az elmúlt 1927-28. tanévben internátusi díjból 17.900 lejt, a konviktusi díjból 58.800 lejt engedünk el, ösztöndíjak és más segélyek címen kiadtunk 13886 L-t, vagyis a 34 növendék közül egyre-másra mindegyik 2660 L. segítségben részesült az amugy is csekély fizetési díjak mellett.

Az 1927-28. tanévre a kollégium főhatósága a díjakat így állapította meg: 1. beirási díj 100 L; 2. lakásdíj 2200 L; 3. étkezési díj 7600 L. Ezekből az összegekből jövőre is igyekezni fogunk a legmészebbmenő kedvezményeket nyújtani.

Felvétel és kedvezmények iránti kérések f. évi augusztus 15-ig nyújtandók be a kollégium Méltóságos Előjáróságához címzetten a kollégium rektor-professzorához. A kéréshez melléklendők: 1. keresztlevele; 2. iskolai bizonyítvány vagy annak másolata; 3. szegénységi bizonyítvány; 4. családi értesítő. A választ mindenki augusztus végéig meg fogja kapni. Melléklendő még egy megírt és felbélyegzett levele is.

Azok akik díjhátralékban vannak, csak úgy vétetnek fel, ha előbb összes hátralékaikat kiegyenlítik. Felvételre első sorban református növendékek számíthatnak, de ha lesz férőhely, más vallásúak is felvesszünk.

Odorheiu—Székelyudvarhely, 1928. július hó.

Csefő Sándor
koll. rektor-professzor.

KÖZGAZDASÁG

Az ország gazdasági konszolidációját nagymértékben akadályozó adótörvény revízióját követeli az Iparkamarák Szövetsége

A Kamarák Szövetsége megkezdte az adatgyűjtési akciót, hogy a beérkező sérelmek figyelembe vételével a revideált új adótörvény tervezetét a maga részéről is kidolgozhassa

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége az év tavaszán tartott országos kongresszusán erőteljesen állást foglalt az adótörvény revíziója mellett. Tudjuk, hogy a világ legjobb törvénye is számtalan törvénykarikaturává válna a mi adókiadó közlegeink kezében, akik érdemeket faragnak és sportot űznek belőle, hogy a csatolt területek másodrendű, kisebbségi polgárságát minél magasabb és kibíratatlanabb összegű közteherrel sújtsák. Késztelen azonban az is, hogy egy, a jelenleginél kevésbé zavaros és az ország egész területén egyforma elbírálás mellett végrehajtandó új adótörvény egymagában is jelentékeny lépés volna ennek a szerencsétlen országnak konszolidációja felé.

Hivatalos kormánytényezők ezt eddig nem látták, ami súlyos hiba volt. Sok tekintetben vizsgálat körülmény, hogy a félhivatalos országos intézmény, a Kamarák Szövetsége már hozzákezdett a bezárt kapuk döngetéséhez. A Kamarák Szövetsége ugyanis megtette a kezdő lépéseket, hogy a tavaszi közgyűlésnek az adótörvényre vonatkozó határozatát megvalósítsa. Az ország összes iparkamarái megadták ugyanis a körlevelet, amelyben a központ az adótörvény revíziós tervezetének összeállításához adatgyűjtésre hívja fel őket. Remény van így rá, hogy azok az elvek, amelyek az év és száz memorandum, kereskedő, iparos nagygyűlés és kongresszus egyik legfontosabb programját tartalmazzák, az egyes kereskedelmi és iparkamarák javaslatai révén a félhivatalos Iparkamarák Szövetsége adótörvény tervezetbe is belekerülnek.

Az ügyben az aradi iparkamara legközelebbi havi gyűlésén fog foglalkozni, amint hogy az összes erdélyi és bánági iparkamarák sürgős feladatának tartják, hogy a szükséges adatokat mielőbb országos szövetségük elé juttassák. Addig is, amíg alkalmunk lesz közölni az egyes iparkamarák elvi állásfoglalásait, alább azokat az elvi jelentőségű kívánságokat foglaljuk pontokba, amelyeket az ügyben a csatolt területek valamennyi gazdasági rétege számtalan alkalommal kifejezett:

1. Leszállítandó az adókulcs. Ezt a kívánságot már az a körülmény is indokolta teszi, hogy a jelenlegi adótörvény életbeléptetése óta minden évben kétszeresére emelik az elmúlt évben kivetett adókat. Ezt úgy érik el, hogy irreálisan magas jövedelmeket vesznek alapul. Mivel általánosan tudott tény, hogy a jövedelmek az elmúlt évek folyamán kivétel nélkül az összes gazdasági rétegeknél fokozódó arányban szökkentek, tehát a kivetett adó összege még azoknál is többszörösen elérte a múltévi adóösszeget, akik jövedelmekről hamis adatokat bocsátottak az adókiadó hatóságok rendelkezésére. Be kell látniok végre az illetékeseknek is, hogy az irreálisan magas adókulcsnak előbb-utóbb áldozatul esik a hazai gazdasági élet, ha új adótörvénnyel nem segítenek az óriási károkat okozó anomálián.

2. Életbe léptetendő a három éves adókiadás. Ezt a kívánságot a lej küszöbön levő stabilizációja is fokozottan indokolta teszi. Az évenkénti adókiadást azzal igyekeztek magyarázni a mindenkori kormányok, hogy a nagy skálában fluktuáló lej miatt fontos államérdek további gyakorlása. Remélhetőleg most ez a vérszegény indoklás is eltűnik, így nem lesznek kitéve minden esztendőben összes ipari és kereskedelmi vállalataink annak, hogy egyes rosszindulatú adókiadó szervek illuzióriássa, tesszik az előző évek egész munkásságát. A három éves adókiadás három évre stabilizálja ipari és kereskedelmi életünket is.

3. Országosan és kötelezőleg léptessék életbe az adókönnyveszkéket. Akin ugyanazt az adóösszeget kétszer, sőt nem egy alkalommal háromszor vasalták be, törhetetlen hiva az adókönnyveszké rendszernek, amely ezt az anomáliát lehetetlenné teszi. Mivel alig van olyan adóalany, akivel ez nem történt meg, törhetetlen hiva az adókönnyveszkének Erdély és Bánország egész gazdasági élete.

4. Emeljék fel a nevétséges összegben, havi 750 lejben megállapított adómentes létminimumot. Ez a kívánság már nemcsak gazdasági, hanem egyszerű mint szociális probléma is. Felháborító, hogy a román államháztartás azoktól az elesettektől is adót követel, akiknek még kenyérre sem elégessék, havi 1-2-3000 lej jövedelmük van. Az adómentes létminimumot minimálisan havi 3-4000 lejben kell megállapítani.

5. Iktassák az adótörvény rendes paragrafusai közé, hogy melyek azok a legzárkózottabb tárgyak, amelyek adóba nem árverezhetők el. A szegény aszszony utolsó párnájára, mosóteknőjére, az iparos kenyérkereső szerszámjára, gépecskéjére, nem szorult rá a milliárdokkal számoló román államháztartás.

6. Ne sorsolás után való kinevezéssel, hanem az iparkamarák után jelöltesse ki az adókiadó bizottságokba az adóalanyokat képviselő tagok. A kívánságot az adókiadó hivatalos szerveinek féltelen étvágya az adókiadó polgárság egyik legfontosabb követelésévé teszi. Ha a probléma az e tekintetben föltétlenül megbízható iparkamarák által oldódik meg, jelentékeny lépést teszünk az ország javát szolgáló reális adókiadás felé és igen sok esetben jövedelem többletét jut az államkincstár is, mert a jelenlegi rendszer az adóalap eltírtolására is dus lehetőségeket nyújt.

Az adótörvény revíziójára való kilátás még kötelességévé teszi a gazdasági élet különböző rétegeit képviselő egyesületeknek és szövetségeknek is, hogy a revíziós adótörvény tervezet előkészítő munkálataiban segítségére siessenek a Kamarák Szövetségének, illetve az egyes iparkamaráknak, ami jelentékenyen szolgálja fogja nemcsak a tervezet előbbi elkészülését, hanem a revíziós törekvések sikerét is.

— Vámhivatal felállítását kéri Lugos város. Lugosról jelenti tudósítónk: A Lugoson létesített kereskedelmi és iparkamara sorsa hosszas vajadás után a napokban végre a befejeződés stádiumába jutott, a melyben a kormány kinevezte a kamara első titkárát Soimu Romulus lugosi felsőkereskedelmi iskolai tanár személyében, aki kinevezése után azonnal meg is kezdte a kamara szervezési munkálatait. A lugosi kereskedelmi és iparkamara első nagyfontosságú ténykedése a lugosi vámhivatal sürgős felállítására érdekében megindított akció, amely már meg is tette az első lépést a megvalósítás felé. A kamara ugyanis kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy a vámrendszer bénító nehézségeire tekintettel a kereskedelmi és ipari árucikkek s általában az export-árak érvényesítésének megkönnyítése érdekében a temesvári vámhivatal mellett engedélyezze Lugosnak is egy vámhivatal felállítását. A lugosi kamara ez irányú kérését az összes szörény-megyei parlamentárok egyetemben támogatják a kormány előtt.

— Az autóbalesetek statisztikája. Washingtonból jelentik: Egy statisztikát készítettek Amerikában arról, hogy hány ember lett az autóbalesetek áldozata. A statisztika szerint az 1926. és 1927. években az Unióban negyvennyolcezerharminckilenc ember halt meg és egy millió kétszáz ezer ember sebesült meg súlyosan vagy könnyebben az autóbalesetek következtében. Az autót tehát az Egyesült Államokban nagyobb veszélyt jelent mint a háború, mert a világháború éveit alatt ötvenezer ember esett el és százhetvenkétezer sebesült meg.

★ Astra (Apollo) Mozgó. Szombat, vasárnap, hétfőn fut minden idők legszebb filmje „A skarlát betű” Lilian Gish az egyházi átokkal „Anathémával” szegénybéllyel sujtott asszony olyan hatalmas játékot nyújt, hogy könnyekre fakasztja a legkeményebb szívű embert is. Lars Hanson a fiatal tiszteletet játsza utólráhetetlen művészettel. Szombat, vasárnap a filmhez kísérő műsort is játszanak. Vasárnap délelőtt nagy ifjúsági előadás, szentáció műsorral „Rin-Tin-Tin”. Ezenkívül jurnál, vígjátékok.

Gyógyszertár

keresek bérbe, kizárólag megészékhelyen.
Cím: Emil Jagoinitza, Brassó, Kertsch-villa.

Tartós hullám forró levegővel

4-5 óráig tart
Egetés, perzselés kizárva.

Próbálja meg!

A. MOLNÁR

Kapu-utca sarok, Koronával szemben.

2964

Fleischer Testvérek Arad

2450

vas- és rézbutorgyára ajánlja saját készítményű vas- és rézbutorait, kórház és szanatóriumok berendezését, műtőasztalokat és műszerszekerényeket, vas és fakereti sodonybetteket, készíti-ét a legolcsóbb gyári áron, dusan felszerelt raktárjegyzéket kívánatra küldünk. Legjobb kivitelű vas- és réz gyermekágyak.

Str. I. Russu Sirianu 15. (Aulich I-u.)

Alapított 1893.

BÉBI

VAGY

AZ ELSŐ SZERELEM

REGÉNY • Irta MARAI SÁNDOR

COPYRIGHT BY PANTHEON

(2)

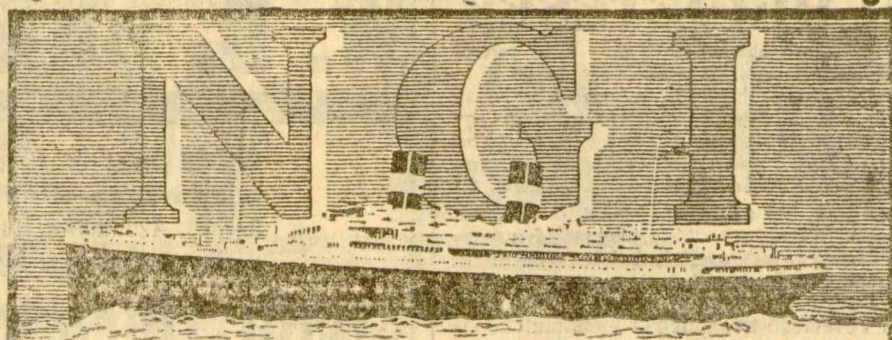
Kezdett terhemre lenni a borotválkozás is egy idő múlva. Ekkor növesztettem ezt a buda szakállt. Ebben nincs semmi különös. Az én koromban már nyugodtan eresztgethettek szakállt az ember. A városban több idősebb ur hord szakállt. A törvényszék elnöke is szakállt hord. Általában azok az emberek hordják szakállt, akik már előkelőbb állásokba jutottak. Ha ebből a szempontból nézem, az én állásom talán még nem is jogosít fel engem a szakáll viselésére. Egyszerű középiskolai tanár vagyok, igaz, hogy huszonnyolc esztendői szolgálat van mögöttem s már rég igazgató lehetnék. Az is lennék már, ha beleegyezném, hogy áthelyezzenek egy még kisebb városba. De lemondtam a kinevezésről, nekem már nem kell a cím. Nyugodtan akarok élni. Ezt a várost megszoktam; úgy érzem, mintha a szülővárosom lenne. A mi igazgatónk jóval fiatalabb nálam. A tanári karban én vagyok a rangidős. Csupa fiatalember... ezek persze nem hordanak szakállt. Az igazgató sem visel szakállt. Ezek mind modern emberek; azt hiszem, egy kissé le is néznek a szakállam miatt, de én ezt megbocsátom nekik. Hadd nézzenek le; az ő korukban én is modern ember voltam és nem hordtam szakállt.

Még csak hat óra van és már nem látok illőn. Meg kell keresnem a szemüvegemet. Augusztus 5. Azt hiszem, mégis helyesen tettem, hogy vállalkoztam erre az utra; de a költségeknek, s az utazás izgalmainak. Késztelen, hogy kevésbé vagyok járatos az utazásban. Elképzelve az ilyesmi sokkal egyszerűbb. De a kivétel egyes részletei sokkal nehezebbek, mint gondoltam. Például, amit soha nem jutott eszembe, a borraalók. Rögtön, ahogy elindultam hazulról a bérkocsival az úton, zavarba hoztak a borraalók. Nem mintha szűkmarku ember lennék; igazán nem hiszem, hogy szűkmarku vagyok. De borraalót kellett adni a kocsisnak, borraalót kellett adni a hordárnak is. Ilyesmitől én már el szoktam. Azt hiszem, lesz már tíz éve, hogy nem adtam idegen embernek borraalót. Egyetlen nem kerültem abba a helyzetbe, hogy borraalót adjak valakinek.

Kávéházba nem járok s a vendéglőben, ahol három esztendeje ékezem, pontosan tudom, hogy husz fillér jár a fizetőnek és husz fillér a hordárnak. Azt hiszem, ez éppen elég. Legutóbb is, eddig még nem tett megjegyzést egyik sem. Különben nincsen senkim, akinek borraalót adhatnék. Annak az embernek, aki nem behordja a fát, a háziasszonyom szokott borraalót adni; úgy tudom, nyolcvan fillért és egy pohár bort. A pedellusnak is adok minden nap két forintot; bár nem érdemli meg, mert iszákos ember. De ezt is megszoktam már. Az utazás körül majdnem mindent előre látok, csak a borraalókat nem. Azt hiszem, a kocsisnak negyven fillér éppen elég volt. Miért észrevettem, hogy nem köszöni meg, adtam neki még husz fillért. A hordárnak is hatvan fillért adtam. Második osztályon utaztam, mert kedvezményem van az államvasutakra. Teljesen egyedül utaztam egy kupében. Nem tudom, illel-e volna a kalauznak is borraalót adnom? Mióta utóljára utaztam, sokat változtam a szokások. A kupék is mások, amennyire emlékszem. Ebben a kupében fel- és lecsavarható villanyvilágítás volt. Talán mégis helyesebb lett volna, ha borraalót adok a kalauznak? Idősebb ember volt. Sok ilyen dologban megkérdeztem a kocsisnőt. Tegnap elalvás előtt arra gondoltam, hogy mennyi borraalót kell majd adnom a személyzetnek, ha három hét múlva megérkezem innen? Azt hiszem, fejenként egy forint elég lesz. Hárman vannak. Vagy két forint? Meg fogok kérdezni valakit.

Tegnap már jobban aludtam. Kezdem meg szokni az ágy szagát is. Kissé nedves az ágynemű, mert este mindig köd száll le a völgy felől. Ezért flanell alsóruhában aludtam; nagyon örülök, hogy hoztam flanell fehérneműt magammal.

Elalvás előtt mindig ebben a füzetben lapoztam. Nem sok az, amit huszonnyolc esztendő óta ebbe a naplóba írtam; összesen hetvennégy oldal. Néhány oldal kissé zavaros, úgy érzem nekem, mintha nem is én írtam volna. Így idegen hangja van. Mintha másoltam volna valahonnan. Az írásom is más volt, teljesen más. Sokkal rendetlenebb, hányvetibb. Az egészen ovális betűkkel írok, lassan és törősen; a régi kézírásom szegletes és sebes volt a töréssel és javítással.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

GENOVA

Dél Amerika felé

A világ leggyorsabb és legnagyobb gőzöseivel

Duilio

24 000 tonnás

Indul Genuából 1928 augusztus hó 30-án, érkezik Buenos Airesbe 1928 szeptember hó 13-án.

Giulio Cesare

27.000 tonnás

Indul Genuából 1928 szeptember hó 19-én, érkezik Buenos Airesbe 1928 október hó 4-én.

Duilio

24 000 tonnás

Indul Genuából 1928 október hó 11-én, érkezik Buenos Airesbe 1928 október hó 25-én

A hajó ut csak 14 napig tart.

... II. osztály 2, 4 és 6 személyes kabinokkal van ellátva.

Egyenes vonal Kuba, Mexico, Peru, Chile, Australia felé.

A vasúti ut a kikötőig kizárólag gyorsvonaon történik és csak 40 óráig tart.

Minden felvilágosítást díjmentesen adunk.

Gattorno S. A. R. Timisoara, Str. Bonnaz 20.

3000-2

Észak Amerika felé

A modern felszerelésű luxus gőzöseinkkel

Roma

33.000 tonnás

Augustus

33.000 tonnás

Colombo

12.200 tonnás

Az Óceán ut csak 8 napig tart

Utazási költség Romániából New-Yorkig az összes vízumokkal együtt csak 100 dollár.

Minden előfizetőnek joga van

havonként egy fiz-szavas

INGYEN APRÓHIRDETÉSRE

a „BRASSÓI LAPOK”-ban.

Feltételeket lásd az „Apróhirdetések” rovat elején.

BAUER JÓZSEF

gazdasági gépjavítóműhely

BRASSÓ, Hosszu-utca 146.

Mégvéletre ajánl egy kifogástalan jó állapotban levő Traktort hármassal ekevel együtt kilencvenezer leért. A Traktor cseplésre is nagyon alkalmas.

GÉPTÉGLÁT

ismét szállít

Deutsch & Rosenauer, Prázsmár.

Telefon: Prázsmár 9. Brassó 227.

Primăria Municipului Braşov.

No. 17932/1928.

Hirdetmény.

Közlendősre hozzuk, hogy 1928 augusztus hó 28-án délelőtt 10 órakor Brassó város erdőhivatalában a nyilvános számviteli vonatkozó törvény 72-83 §§ szem előtti tartásával, Brassó város Felső Moecsen (k. r. sz. 6932) fekvő erdőháza és udvara nyilvános árverésen, írásbeli lepecsételt és törvényes bejegyzéssel ellátott ajánlatok útján el fog adni.

A kiáltási ár 150.000 Lei. Bántépénz 15000 Lei, mely készpénzben vagy államérték papirokban teendő le.

A részletes feltételeket érdeklődők mindennap a városi erdőhivatalnál 8-15 óráig megtekinthetik. Brassó, 1928 évi július hó 20. án.

Primar:

Dr. V. Ziske m. p.

Secretar General:

Hertel m. p.

Rövid-, rövid- és tértidivárat-üzletük vezetésére alkalmas elsőrendű

munkaerőt keresünk

Ajánlatokat „Brassó” jelige alatt a Brassó hírdetőiroda Brassó továbbítja

Butorban Fischer neve márka

Mie őt butor: ükségletét beszo Fischer Albert rezné okvetlen tekintse meg: butoráruházát Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 61

Vegyen próbaként

27 Leies

sifon-vásznai, amely célszerű, nem keményített, ellenálló és kíválóan mosható

Vászonneműek, selymek, harisnyák!

Külön osztály

Angol szövetekben Francia szövetekben! Divatszövetekben

hőigycék és urak részére

A legkedvezőbbben árusítja:

ORGHIDAN

(Alapította 1878)

Bucureşti, Str. Pánzari 11

Videkre postal utánvétellel szállítunk

28-9

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Aláírt keresőknek 25%o engedély. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei. Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden harmadik fizetési megjelölés után egy ingyen-megjelölést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. - Csak válaszútiúval felszerelt kérésekkel válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjat nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat tényleg előre befizette.

Vétel — eladás

Egy jól berendezett lakatos és szerelőműhely haláleset miatt kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet Arvaház-utca 6 szám. 7469

Kirakatállvány, 3 belga üveggel igen olcsón eladó. Cim E 1749 sz. alatt a kiadóban.

Veszek jó állapotban levő íróasztalt. Einzig, Kap-u. 34. E 1750

Keveset használt fehér konyhabutor eladó Kút-u. 47-a E 1751

Arverésen közjegyző közbenjötté mellett féneműek, asztalneműek, vássoneműek, ágyneműek, szőnyeg stb. 1928 augusztus hó 11-én d. u. 4 óra kor elfognak árvereztetni a Brassói Népbank tanácstermében Ötvös-utca 5 sz. a. 7440

Egy nagyon jó futó-képességben levő

Opel-Autó

50.000 L.-ért eladó

Bővebbet: BAUER JÓZSEF-nél Braşov, Hosszu-utca 146. 3005

Eladó jókarban levő 2-es számú reform. Molnár András malomtulajdonos Ozun. E 1756

Ház és házhelyek eladók. Érdeklődni lehet Zajzóni-ut 48 jósványát. E 1765

Gyene Adolf írógépválalata és írógépjavitó műhelye Szatmár Rákóczi-u. Püspöki Áruház. E 1768

Garantált tiszta méz kapható Csörök Andráshéshetében Sáfalung, 1866 szám E 1767

Biztos megőrzést nyújt

férfi felhőnműgyár complete felszerelése Repatriálás végett eladó. A vevő vagy annak megbízottját a garantált legelőkeletesebb bécsi szabásra megantatom. Ajánlatokat „Repatriálás” jellegére, Rudolf Mosse Arad.

Képviselőt keres

egy teljesen megbízható szorgalmas kereskedő, aki rövidáru, fűszer és terményben tökéletes jártassággal bír. Bármily más eiknek a képviselőt is elvállalja. — Ajánlatok „Korrek” 7434. jellegére kéretnek a kiadóhivatalba.

Keresek megvételre üveges gyászkozt. Fényképes ajánlatot Bácsfalú 18 sz. alá kerek. E 1768

Ügynököket felveszünk varrógépek eladására és pénzbeszedésre. Bourne & Co. Braşov Trg.-Boilor No. 7. 7438

W. D. »HANOMAG« TRAKTOR

28/32 lóerős beépített regulator és szíjtarcsával petroleum üzemre háromvasn ekével. Német gyártmány, feltétlenül megbízható olcsó üzem. Azonnal szállítható minden szereléssel raktárról. Igen előnyös árban és igen kedvező fizetési feltételek mellett

»INDUSTRIA« KERESKEDELMI- ÉS IPARI R. T.

TIMIŞOARA IV., Strada I. C. Brătianu No. 3. (Uri-utca)

Táviratok: Industria. Telefon 9-14. Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Női fodrász vagy nő perfrat öndoláló és hajfestő azonnal felvétetik. Hild János, Fekete-u. 21.

Augusztus hó 15-iki beépítéssel főmőlnárt keresek csere és kereskedelmi öröshöz. Molnár András malomtulajdonos Ozun.

Vegyes

A Restaurantul International Vátele—Eiőpatak kirándulók részére a legjobb ételek és italokról gondoskodik. — Muntyan Lajos vendéglős. E 1685

Értesítés

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség sz. tudomására hozni, hogy a következő saisonra a

legfinomabb szörmeáruból

rendkívül gazdag — Brassóban eddig még nem látott — legkülömbözőbb áru választékot felmutató raktárat szereztem be.

Kérem raktáram vételkényszer nélkül való sz. megtekintését. Hiteles egyéneknek ez alkalommal is szívesen nyújtok részletfizetés által fizetési könnyítéseket.

Rosenberg Simon

szücs és szörmeárubáz, Brassó, Kapu-utca 42.

Állást keres

Házmesteri állást keres gyerektelen fiatal házaspár. Szócs Vár-u. 1. E 1764

Épület- butormázolást vállalkozó részletfizetésre is. Rigó Bertalan, Szeles-patak 15. E 1769

Aug. 1-re esetleg azonnalra, három nyelvet beszélő harminc éves nő házvezetőnő állást keres. Cim 7436 sz. alatt a kiadóban.

Egy középkori ur nő ajánkozik egy idősebb urhoz vagy házaspárhoz betegápolónőnek. — Cim „Apostol” 7467 jellegre a kiadóban.

Állást nyerhet

Jó mellékterület. Seccetaru hitelutódító iroda Sibiu, Str. Regina Maria, levelezőket keres minden helységben, információ adása céljából. 7457

Állandó alkalmazásra kerestetik két jó munkás picoló. Vastu vendéglő Brassó. 7436

A brassói vasúti vendéglő felvesz két jó munkás pincért. Csak jó referenciákkal és jó írással bírók jelentkezzenek. — Román, német és magyar nyelv tudása meg kívánatik. 7435

Mindenek szakszónót kerekcek háromtagu családkhoz fűrésztelepre egyezer lej havi fizetéssel, utiköltség megtérítéssel. „Tisztaság, tisztesség” jellegű ajánlatokat 7470 sz. alatt a kiadó továbbít

Cipesszegéd azonnal alkalmazást kap Rácz Árpád Törökös, Avram Iancu 48. E 1770

Lakás

Kiadó mausard lakás, mely áll 3 szoba, konyha, fürdőszoba és előszobából. — Popovici féle ház posta mellett. 7447

Két szobás modern lakást keres

gyermektelen házaspár szeptember 1-re. Címeket: „Jól fizetek” jellegre a kiadókba kéri.

Levelezés

Házasságot

előkező körökben diszkretn közvetlen

Bizony Ferenc

5 éve fennálló házasságközvetítő irodája Timişoara, IV. Bui. Berthelot 21. 3010

Értesítés.

Az egészséges levegőt Gyergyószentmiklós Gheorgheni jud. Ciuc, az Irgalmas Nővérek gondoskálta „püspöki” leánynevelő intézet internátus növendékek jelentkezhetnek 4-24 éves korig. Az intézetben van ovoda, elemi és 3 osztályú leánygimnázium, továbbá 14-24 éves leányok részére, német és francia nyelvkurzus, gépirás, festés, bűvésztanítás, konyha, raktározás, raktározás, kézművesség tanítására külön tagozat és varrószkola.

Többféle zenében oktatás. Az intézet a növendékek testi nevelésére is kiváló gondot fordít. Tenisz, tánc, rodlizás, kórszolyázás, naponta lezáró séta.

Tájékoztatót az intézet előjárósága küld.

A világhírű amerikai

„WALLIS”-TRAKTOR

minden tekintetben a legelső helyen áll a ma létező összes traktorok között.

Kiváló teljesítőképesség.

Minimális petroleum fogyasztás.

A legnagyobb munkabírási mellett egyike a legkényelmesebbeknek.

Nagyságos Beczassy Imre ur, dalmoki uradalma részére, kifejezetten „WALLIS”-traktort hozatott, melyet érdeklődők a dalmoki uradalmon bármikor üzemben megtekinthetnek.

Képviselőt és lerakat:

BAUER JÓZSEF

gazdasági gépjavitó műhely BRASSÓ, Hosszu-utca 146.